

Stanislav Pohleven

Tema meseca

O planu delovne skupnosti skupnih služb Živilskega kombinata Žito Ljubljana za leto 1980 še tečejo razprave in usklajevanja. Čeprav so strokovne službe delovne skupnosti skupno s temeljnimi organizacijami pričele plan pripravljati že oktobra lani, se je predvsem dogovarjanje o predlogu plana, krepko zavleklo, kar ob dejstvu, da skupna višina sredstev potrebnih za delovanje DSSS ni sporna očitno kaže, da obstajajo nekateri problemi, ki lahko zavlečejo ali zavrejo pravočasno in strokovno dobro zastavljene programe.

Zaradi pomembnosti plana DSSS, ki je sestavni del letnega plana DO in nuje, da se zadeva premakne z mrtve točke, so bile v maju kar tri pomembne seje. Najprej so se sestali sekretarji OO ZK temeljnih organizacij Žita. Ocenili so dosedanje aktivnost v zvezi s sprejemanjem plana, možnosti skupnega dogovora s tem, da so se dogovorili, da bodo o planu ponovno razpravljali v tozkih. Nekaj dni za tem je o isti problematiki razpravljala tudi sindikalna konferenca Žita. Tudi na tej seji so se delegati močno angažirali in predvsem razpravljali o odnosu temeljnih organizacij do te problematike, ki vse preveč temelji na zavračanju plana brez trdnih argumentov ali posredovanja dodatnih konstruktivnih predlogov.

Tretji organ, ki je o predlogu ponovno razpravljal je bil delavski svet DO. Delegati kljub opozorilu občinske skupščine Moste-Polje, da bo uvedla na podlagi zakona o planiranju ukrepe družbenega varstva če plan ne bo sprejet, in lastni želji, da problematiko čim ustrezneje razrešijo, plana, ki mora biti sprejet soglasno, niso potrdili. Štirje tozdi namreč niso dali svojega soglasja.

Izkušnje za nazaj kažejo, da vsako leto vse bolj šepamo s sprejemanjem plana svobodne menjave dela med skupnimi službami in tozdi, čeprav je metodologija zajemanja stroškov in ostala priprava plana iz leta v leto boljša in izpopolnjena, pa tudi DSSS se v okvirih, ki so ji na razpolago vse bolj racionalno obnaša, kar kaže tudi obračun stroškov za leto 1979, ko je bilo 115 starih milijonov celo vrnjeno tozdom.

Ugotoviti kaže grm v katerem tiči zajec. Najbrž bo potrebno v bodoče mnogo prej kot letos poleg strokovnih komisij v delo pritegniti tudi družbeno-politične organizacije tozdom ter čim prej pristopiti k reviziji oziroma novelizaciji naših temeljnih aktov med njimi predvsem sporazuma o prenosu del in nalog.

Ob navedenih dejstvih, da višina sredstev za delo DSSS ni sporna ter oceni zunanjih dejavnikov, da je plan strokovno eden boljših v Ljubljani je jasno, da bremena med tozdi niso enakomerno porazdeljena. Za rešitev tega gordijskega vozla pa bo potrebno tehtno proučiti našo skupno organiziranost in predvsem tudi organiziranost DSSS, ter utrditi razmajane dogovore o poverjanju del in nalog DSSS, ki ne morejo biti stvar trenutne politike tozdom.

Tekmovanje v Bistri

Upravni odbor rekreacijskega aktiva Žito Ljubljana je na zadnji seji, ki je bila 21. 5. 1980 sprejel sklep, da se v okviru ŽK Žito organizirajo športna tekmovanja med tozdi v sledečih disciplinah: malem nogometu, kegljanju, balinanju, streljanju in v šahu. Da bi čim bolj racionalizirali izvedbo teh tekmovanj se je upravni odbor odločil, da se tekmovanja v malem nogometu in kegljanju organizirajo consko za Gorenjsko, Dolenjsko in Ljubljano ter da se zmagovalne ekipe teh tekmovanj pomerijo na izločilnem tekmovanju v Ljubljani. Ostala tekmovanja bodo izvedena na tradicionalnem pikniku v Bistri, kjer bodo razglasili zmagovalce in jim izročili plakete ali prehodne pokale Žita. Organizacija zaključnih športnih tekmovanj kombinata in podelitev pokalov v Bistri, bo predvidoma 28. junija 1980.

Rekreacijski aktiv

Manifestativni pohod

Letošnji manifestativni pohod PO POTEH PRIJATELJSTVA IN SPOMINOV je potekal, tako kot vsako leto, okrog Ljubljane, koder so italijanski fašisti med vojno razpredli žico. Žice ni več, tisoči mladih sklepajo dandanes drugačen obroč, obroč iz velikega objema različnih usod, ki jih družijo ena dežela in misel.

Moščani, Žitovci smo bili le del te živopisne palete, ki je prehodila pot v dolžini 12 km od Hrušice — preko Golovca do Trga revolucije, kjer je bil cilj. Pot se je vila mimo spominskih obeležij, koder le redko vidiš ostanke porušenih bunkerjev, za katerimi je nekoč ječala Ljubljana, mesto — heroj. Namesto rafalov — pesem, namesto klicev stražarjev — razigrani živžav. Vojski so se pomešali z dijaki, člani kolektivov; študentje s predstavniki civilne zaščite in družbenopolitičnimi delavci. Ob otrocih so vedro koračili starejši.

Za Žitovimi »zastavonoši« je odšlo s Trga revolucije okrog 35 pohodnikov. Ostali so sodelovali v okviru svojih krajevnih skupnosti in športnih društev. Najštevilnejši so bili zastopniki TOZD Mlini, izkazali so se zlasti predstavniki iz TOZD Imperial Krško, ki jim 100 km poti do Ljubljane ni predstavljajo nobene ovire, da se ne bi pravočasno pojavili na startu. Tu so bili še predstavniki TOZD Pekarne Ljubljana, z Obratom Pekatete, pa TOZD Šumi, TOZD Pekarna Bežigrad in TOZD Pekarna Vrhnika ter predstavniki DSSS.

Pohod je bil v nedeljo in v čudovitem dnevu je mladost, ki je premagovala globoko žalost ob nenadomestljivi izgubi našega maršala Tita, spet opravičila globoko zaupanje, katerega ji je še za življenja vedno znova izkazoval.

Tozd Šumi

Branko Mihelič

Načrti Šumija v prihodnjem srednjeročnem obdobju

Izteka se tekoče srednjeročno obdobje 1976—80 in že so naše misli in delo intenzivno usmerjeni v pripravo in sprejetje srednjeročnih proizvodnih in razvojnih programov naše temeljne organizacije za obdobje 1981—85.

Za podkrepitev bi radi podali kratek izveček števil iz analize preteklega dela od leta 1976 pa do danes. V tekočem srednjeročnem obdobju smo povečali proizvodnjo za celih 2100 ton konditorskih proizvodov, kar pomeni, v primerjavi z realizacijo koncem leta 1975, povečanje od 4474 ton na 6576, planiranih v letu 1980 ali dvig proizvodnje za 46,9 %.

To smo dosegli ob prizadevanju celotnega kolektiva, uspeh pa je toliko večji, če povemo, da so

bila investicijska vlaganja, ki so imela svoj vpliv na fizični porast proizvodnje, v večji meri realizirana v letih 1978 in 1979.

Zgornji podatek 6576 ton letne realizirane proizvodnje nas uvršča med vodilne proizvajalce konditorskih izdelkov v Jugoslaviji.

V letih 1976 do 1980 smo realizirali skoraj 5 milijard in dvesto milijonov v osnovna sredstva, od tega več kot 4 milijarde v samo posodobitev tehnologije in proizvodnega strojnega parka ter naprav in opreme. Lahko trdimo, da imamo trenutno naj-sodobnejšo tehnologijo in strojno opremo za proizvodnjo bonbonov in karamel v Jugoslaviji in da se po produktivnosti lahko kosamo z renomiranimi evrop-

skimi tovrstnimi proizvajalci. Vse to nam daje dovolj solidno osnovo za nadaljnjo razvojno rast v prihodnjem srednjeročnem obdobju ter socialno varnost zaposlenih naše temeljne organizacije.

Kako bo v bodoče?

Naši razvojni smotri, ki jih načrtujemo za sledeče srednjeročno plansko obdobje, so predvsem v tem, da nadaljujemo s približno enakim ritmom trenda rasti proizvodnje in tako še nadalje ostanemo med vodilnimi proizvajalci konditorskih proizvodov v Jugoslaviji.

Načrti Šumija v prihodnjem srednjeročnem obdobju

Načrtujemo nadaljnje povečanje proizvodnje za 46 % tako, da bi se ob koncu leta 1985 ustavili pri 9300 tonah proizvodnje konditorskih izdelkov. Pogoj za to, da bomo lahko celotno proizvodnjo plasirali na tržišče, je popestritev proizvodnega asortimenta, povečanje kvalitete proizvodov in še uspešnejše vključevanje s prodajo na svetovno tržišče — zato moramo še bolje organizirati proučitev domačega tržišča.

Nadalje so naši cilji: spremljati razvoj sodobne tehnologije in jo uvajati v naš proizvodni proces, povečati želimo število zavijalno-pakirnih strojev, ki so sedaj ozko grlo v proizvodnem procesu in tako omogočiti popolno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti izkuhe bonbonskih in karamelnih mas, kot tudi popolnoma ukiniti nočno delo žena v zavijalnici kanditnega oddelka.

Naložbe in izboljšave

Večje naložbe načrtujemo v rekonstrukcijo proizvodnje dražje izdelkov. Z nabavo sodobne strojne opreme za proizvodnjo trdega in mehkega sladkornega dražiranja bomo uvedli novo tehnologijo in paleto novih, za tržišče kot tudi ekonomsko zanimivih dražje proizvodov. Prav tako bomo poiskali v okviru finančnih možnosti popestritev proizvodnega programa desertov z dopolnitvijo strojne opreme v desertnem oddelku.

Vzporedno z rastjo proizvodnje in nabavo planirane stopnje opreme, ki bo posodobila tehnologijo, pa moramo neogibno načrtovati izgradnjo novih skladišč za embalažo in gotovih izdelkov, kot tudi ostalih vzporednih, za proizvodnjo nujno potrebnih pro-

storov. Ob koncu srednjeročnega obdobja pa moramo pripraviti vse potrebno za začetek izgradnje nove proizvodne hale. Prostorski problemi na vseh področjih dela v TOZD Šumi so že sedaj tako pereči, da ne zagotavljajo več normalnih delovnih pogojev in varnosti pri delu. Novi gradbeni objekti pa nam bojo tako dali možnost za nadaljnji razvoj po letu 1985.

Spremljajoče dejavnosti v korak z glavnimi

Ob koncu naj še zapišem, da ne bomo pozabili v naših srednjeročnih programih načrtovati še ostale spremljajoče dejavnosti in potrebe delavcev naše temeljne organizacije — kot je modernizacija notranjega transporta, obnavljanje transportnih sredstev in izgradnja industrijskega tira za tovarniškim objektom in s tem preusmeritev čimveč transporta repromateriala in končnih izdelkov na cenejši železniški transport; vlaganje v povečevanje energetskih virov v okviru DO Žito, vlaganje sredstev v inovacije, racionalizacije in tehnične izboljšave... Čakajo nas še naložbe za racionalnejše izkoriščanje energije in vode, za potrebe SLO in družbene samozagrade, družbenega standarda in izobraževanja ter sovlaganje oziroma združevanje sredstev v okviru DO Žito in izven nje.

Vsi ti smotri za naše bodoče srednjeročno obdobje so zastavljeni precej optimistično, glede na trenutne gospodarske težave, kanimi porabiti več kot 14 milijard investicijskih sredstev. Naša misel — vodnica pa je, da z delom, znanjem, pridnostjo, zavzetostjo in ob tovariških odnosih, nič ni nemogočega.

TOZD Pekarna Kranj in njeno delo

Ivan Cimerman

Kako oskrbujemo gorenjsko regijo?

Moji sogovorniki na obisku v TOZD Pekarna Kranj so bili: direktor Jože Gašperšič, vodja proizvodnje Franc Maček in vodja ekspedita Anton Rus, z ogledom pekarnice in pogovori z delavci smo poskušali dobiti zaokroženo sliko o oskrbi gorenjske regije, ki je vse bolj velik industrijski bazen.

Predvsem oskrbujejo mesto Kranj in območje, ki zajema Škofjo Loko, Stražišče, nato Predvor, Cerklje, Lahovče, Golnik — bolnico in okoliške vasi, pa Goriče, Mavčiče... Industrijski potrošniki so dokaj zahtevni in zato se jim mora naša kranjska pekarna prilagajati s kvaliteto, pravočasno dostavo in širokim izborom izdelkov. Oskrbujejo vse velike kranjske tovarne kot sta Iskra in Sava, predvsem njihove tovarniške menze. Te večinoma naročajo črn kruh, delno še belega, samo Iskra potroši dnevno po 3700 do 4000 žemelj za potrebe svojih bifejev. Te menze streme za čim nižjimi odkupnimi cenami, saj se morajo v okviru svojih tozdov same vzdrževati. Pekarna dobi zjutraj vsakodnevno naročilo, telefonično pa jih obveščajo o spremembah in dopolnitvah.

V juliju in avgustu pade število naročil za 10 %, to pa ustreza tudi delavcem pekarnice, saj jim je ta čas prav tako dobrodošel za letne dopuste.

V TOZD Pekarna Kranj je že dolga leta navada, da prevzamejo v času dopustov manj zahtevna dela dijaki in študentje, od katerih so posamezniki že nekaj let zapored pri njih honorarno zaposleni.

O zmogljivostih nekoč in danes

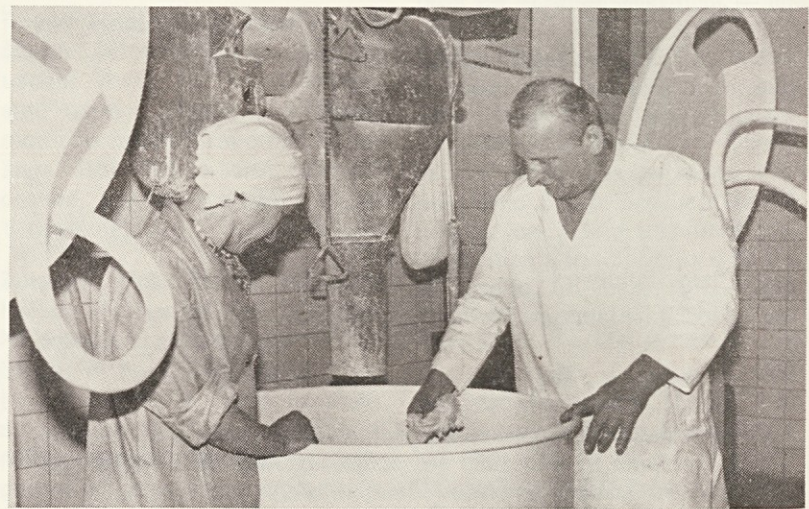
Povprečna dnevna zmogljivost pekarnice je 11 do 12 ton kruha in 25 000 kosov peciva — žemelj, makovk, nadevanih rogljičev... »Ko smo se 1. 4. 1967 priključili Žitu, smo imeli štiri parne peči, ki smo jih kurili na premog. Bilo je mnogo več ročnega fizičnega dela kot danes, ko imamo eno tračno, eno polavtomatsko in eno statično peč ter napečemo 380 ton kruha na mesec. Pred priključitvijo smo napekli približno toliko kot danes.

Imeli smo štiri kioske za prodajo, ki smo jih kasneje odstopili kranjski trgovski mreži.

»Osemnajstega aprila letos je bil tudi vaš kruh pod lečo slovenskih inšpektorjev. Kako ste prestali preizkušnjo?»

Sogovorniki so mi povedali, da je za slabšo kvaliteto kruha kriva slaba lanska kvaliteta moke. Kranjski kruh je bil na tej preizkušnji dobro ocenjen, imel je predpisano obliko, okus, dodatke; ugotovili so le, da nima ustrezne barve. Iztrošena oprema TOZD Pekarne Kranj, mešalci in zastarele peči, ne omogočajo boljše kvalitete.

Potrošniki še vedno želijo kruh, kakršnega so poznali naši dedki in babice, ročno pečen, zamesen in narejen z veliko pozornostjo in ljubeznijo. Tega pa v industriji ni. Pečejo pač tone in tone. Stroj ubije testo! so mi dejali, mehanično delo pa pri tem ni istovetno z zamudnim ročnim.

Delavci Pekarne Kranj pri mešalnem stroju

Zgodovinski primerek je skladišče

Ob mostu prek Save je še Žitovo skladišče in mlin, ki oskrbuje odjemalce z mlevskimi izdelki, predvsem Tržič, Škofjo Loko, Selško in Poljansko dolino. Ta obrat je tako star in iztrošen, da se ne splača vlagati vanj nobenih sredstev. Večinoma ni mehaniziran in ne ustvarja nobene akumulacije. V letu 1980 namerava prevozni park skladišča ustvariti tolikšen celotni prihodek, da bo sam pokrival vse stroške, obveznosti in osebne dohodke. Od celotnega prihodka TOZD Pekarna Kranj ustvari pekarna 66,6 %, skladišče 30,5 % in prevozni park skladišča 2,9 %. Skladišče in njegov prevozni park ustvarita samo 8,1 % dohodka, čistega dohodka pa le 8 %. Poslovni sklad ustvarja le pekarna, skladišče pa že leta tiči v izgubah.

»TOZD kot celota namerava povečati prihodek za 6,6 % v primerjavi z letom 1979. Kako boste to dosegli?« »Izboljšali bomo strukturo pekarskih proizvodov in uvedli več dražjih specialnih kruhov. Računamo na povišanje cen v drugem polletju, od predlaganega povišanja za 12 do 15 % nam bodo verjetno odobrili za 8—10 % višje cene, saj se je podražila elektrika, kurilno olje, cene surovin in vse drugo.

Štipendiranje je povsem zamrlo

Jože Gašperšič me je preprosto osupnil s podatkom, da že 15 let nimajo nobenega vajenca in učenca v gospodarstvu, ki bi ga štipendirali in bi kasneje prišel v njihovo temeljno organizacijo v službo!

Povsem zavise od priučenih delavcev, ki jih nauče izkušeni, dolgoletni peki potrebnih veščin.

Zato je nujno potrebno izobraževanje ob delu. »V Žitu bi morali nujno organizirati tako izobraževanje,« so mi dejali, »delavci bi si tako pridobili interno kvalifikacijo. Propagandna dejavnost bi morala bolj posegati v šole, tisk, radio, kot to počno v Iskri, Savi, Jelovici. Posnete imajo filme o dejavnostih v podjetjih, ki jih predvajajo mladini in ob strokovnem vodstvu po šolah navdušujejo za poklic, za katerega potrebujejo mlade kadre. Predstavniki kadrovske službe iz Žita bi lahko kdaj prišel k nam na obisk. Zato ker smo izven ljubljanske tozdi nekako odtrgani od središča, dislocirani, kot pravimo, pač ustanovljamo svoje kadrovske službe, saj nas vsakodnevni kadrovske problemi silijo v to.«

Poživiti bi morali tudi delo mladinske organizacije, ki je povsem zamrlo, v pekarni pa imajo okrog 20 mladih.

Težnje po razvoju, gradnji nove pekarnice

V TOZD Pekarna Kranj razmišljajo o gradnji nove pekarnice, potekajo tudi pogovori za pridobitev lokacije na Primskovem.

»V sedanji pekarni ni mogoč nikakršni nadaljnji razvoj. Oprema je iztrošena, peč bo še zdržala

Aktiv novinarjev v Žitu

Informativna služba

Redna seja aktivna novinarjev iz moščanskih delovnih organizacij je bila tokrat 20. maja 1980 v Žitu. Kot je že navada na teh srečanjih aktivna, so se novinarji najprej seznanili s samoupravno organiziranostjo gostitelja, Živilskega kombinata Žito, ogledali so si proizvodne prostore TOZD Šumi.

Seje aktivna se je udeležil tudi Boštjan Pirc, predsednik odbora za obveščanje in politično propagando pri republiškem svetu Aktiv novinarjev je zanimalo predvsem, kako poteka obveščazveze sindikatov Slovenije.

nje v Žitu, s kakšnimi problemi se ukvarja informativna služba Žita in podobno. Nato je tekla beseda o uresničevanju akcije »tisoč delavcev — tisoč sodelavcev«, katere pobudnik je bil republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. V delovnih organizacijah kot tudi v temeljnih je potrebno pridobiti čim več sodelavcev, ki bi bili vključeni v proces obveščanja ter obenem tudi sodelovanja pri urejanju vsebinske zasnove internih glasil. Akcija je dobila že velik pomen in odmeve, tako da upamo, da se bodo vanjo vključili tudi delavci Živilskega kombinata Žito — seveda pri Glasniku.

Iz mlinarstva

Gregor Breznik

Namenske moke za potrošnika

Pod nazivom namenska moka razumemo moko, katere lastnosti so prilagojene zahtevam kupcev za pripravo specifičnih proizvodov. Moko kot osnovno surovino nudijo na tržišču kot tipe, ki so predpisani s pravilnikom o kvaliteti žita in mok. Industrija za predelavo žit — mlinarska industrija pa lahko nudi potrošnikom zelo bogat asortiman proizvodov, ki v popolnosti zadovoljujejo, tako glede okusa kot tudi glede zdravstvenih potreb v prehrani. Zato so potrebni naslednji pogoji: odgovarjajoča izhodna surovina — pšenica ter določene spremembe in prilagajanje mlevskega postopka.

Znano je dejstvo, da je kvaliteta kruha, peciva in slaščic 80 % odvisna od kvalitete moke. Tako smo se v TOZD Mlini odločili, da ponudimo potrošniku ustrezno moko. Glede na zahtevo izdelkov smo pripravili tri glavne skupine namenskih mok: namensko moko za kvašeno testo, namensko moko za vlečeno testo, namensko moko za biskvitno, krhko in piškotno testo. V ta namen smo izbrali najvažnejše in najkvalitetnejše sorte pšenice iz različnih predelov, predvsem Vojvodine, ožje Srbije ter Hrvatske. Izbrane so bile pšenice iz treh skupin in sicer: sorte pšenice, ki služijo za izboljšanje, sorte pšenice, ki se uporabljajo za kvašeno testo, sorte pšenice, ki so po literaturi označene kot osnovne sorte in so procentualno največ zastopane pri nas. Pri nešteti poizkusih ter pri ugotavljanju lastnosti raznih sort pšenice, so se izoblikovale naslednje ugotovitve oziroma zahteve za

proizvodnjo omenjenih namenskih mok: namensko moko za vlečeno testo je potrebno izbirati v skupini pšenice, ki služijo za izboljšavo. Te pšenice imajo visok procent beljakovin in večinoma tudi dobre lastnosti za vlečeno testo.

Do namenske moke lahko pridemo na dva načina: z mletjem odgovarjajočih mešanic pšenice; v tem primeru se žito meša in tako se tudi moka homogenizira, z mletjem čistih sort pšenice ter z mešanjem raznih komponent moke.

Glede na razno kvaliteto pšenice, ki jo dobivamo v kombinatu Žito, so bili postavljeni kriteriji za namenske moke, ki niso idealni za določene izdelke, vendar še ved-

no zagotavljajo sigurnost in dobro kvaliteto izdelkov. Uporabljali smo dovoljene kemične dodatke, s katerimi smo skušali določene lastnosti mok izboljšati.

Tako pripravljene vse tri namenske moke so novost na našem tržišču, obenem so tudi vrečke kreatorsko različno pripravljene tako, da bi tudi potrošnik sčasoma ločil njihovo vsebino in namen že po zunanosti. Vsaka vrečka ima na zadnji strani krajše nasvete oz. recepte za gospodinje. V upanju na večje povpraševanje potrošnikov po teh proizvodih, pa že sedaj pripravljamo več vrst podobnih namenskih proizvodov, tako za industrijsko kot tudi za družinsko uporabo.

nimamo. To pa povzroča seveda nadaljnje tržne deformacije v odnosu do trgovinskih ali proizvodnih organizacij, ki ponujajo take sporazume.

Stabilizacijski ukrepi v konditorski industriji

Glede na vse navedene težave v proizvodnji konditorskih proizvodov pa lahko ugotovljamo, da so organizacije združenega dela sledile politiki stabilizacije in sicer:

— v istem obdobju so vlagali konditorji velike napore za uresničevanje konkretnih varčevalnih programov, ki so zaviralno vplivali na še večji porast stroškov proizvodnje;

— politika osebnih dohodkov se je ravnala po resolucijskih načelih, v celotni grupaciji pa celo ocenjujejo, da so nominalni osebni dohodki nižji za 5—10 %, s čemer so tudi vplivali na znižanje stroškov poslovanja.

— poleg vseh težav pri preskrbi s surovinami z repromaterialom ter ob zelo zmanjšani rentabilnosti poslovanja, je konditorska industrija s ciljem, da bi redno oskrbovala trg, celo povečala proizvodnjo v poprečju za 4 %, seveda različno po skupinah proizvodov — v primeri z istim obdobjem lani.

Vsi ti kazalci in negativni trendi poslovanja konditorske industrije so ji narekovali, da je z veliko težavo predložila Zveznemu zavodu za cene Sporazum za spremembo zatečenih cen konditorskih proizvodov. Težave s podpisovanjem navedenega sporazuma so povzročili predstavniki potrošnje, odnosno trgovske mreže, ki ni hotela podpisati sporazuma z absolutnimi deleži njene udeležbe v maloprodajni ceni, čeprav je v Ur. listu SFRJ (list 67/79) izšel odlok o maksimiranju udeležbe za pokrivanje stroškov trgovine.

Odveč je bilo pisanje, koliko je bilo potrebno še sestankov, potrošenega časa in stroškov, da smo dočakali dan, ko nam je Zvezni zavod za cene z odlokom dne 27. 3. 1980 odbil predlog za spremembo zatečenih cen konditorskih proizvodov. Na ponovno ostro reagiranje konditorske industrije in v dogovorih z Zvezno gospodarsko zbornico in Zveznim zavodom za cene smo toliko, da imamo pravico korigi-

rati naše cene do 8,5 %, veljati pa začnejo od 1. maja 1980 dalje.

Kaj pomeni ta delna rešitev naših dohodkovnih problemov?

Po grobi oceni Poslovne skupnosti konditorske industrije v Zagrebu predstavlja to:

— plansko izgubo za več kot eno milijardo ND, odnosno zmanjšanje osebnega dohodka in sredstev za 55 % od lanskoletne višine. Ker taka rešitev Zveznega zavoda za cene še nadalje postavlja konditorsko industrijo pred nerešljive probleme, je bilo na zadnji razširjeni seji upravnega odbora konditorskega združenja sklenjeno sledeče:

1. Zveznemu zavodu za cene pošljejo konditorji pritožbo, ker je s svojo odločitvijo o popravku naših cen porušil enakopravni položaj OZD konditorske industrije pri pridobivanju dohodka in odločanju o rezultatih del. Istočasno pa ni zagotovil odgovarjajoče kompenzacije, kot to zahteva Ustava in Zakon o združenem delu, odnosno člen 1 Zakona o kompenzacijah.

2. Takoj je potrebno pripraviti novi zahtevek za povečanje cen konditorskih proizvodov, v katerega bi lahko, v skladu z dogovorom o izvajanju politike cen v letu 1980, vključili tudi povečanje nadomestil za delež stroškov trgovine v naših maloprodajnih cenah.

3. Vsem ustreznim republiškim in zveznim organom takoj predložiti utemeljitev zahtevka za oblikovanje cen konditorskih proizvodov po tržnih pogojih, kar je že veljalo za konditorske proizvode pred zamrznitvijo cen. Zvezni izvršni svet bo predvidoma do konca letošnjega polletja sprejel Odlok o proizvodih, katerih cene se bodo lahko svobodno oblikovale po tržnih pogojih. Konditorska industrija Jugoslavije pričakuje, da jo bodo enakovredno obravnavali in da ji bo priznana tudi potrebna minimalna akumulacija za njen razvoj. Predvsem pa poudarjamo, da z zahtevki po povečanju novih cen ne utemeljujemo večjega dohodka in osebnih dohodkov ali ekstenzivnega gospodarjenja, temveč samo nadomestilo za povečanje cen surovin in repromateriala — s tem pa normalne pogoje poslovanja v naših organizacijah združenega dela.

Aktualno

Janez Železnikar

Grenki problemi konditorske industrije

Zadnji rezultati poslovnega uspeha po tromesečnem obračunu za letošnje leto potrjujejo črno glede napovedi in opozorila konditorskih proizvajalcev v Jugoslaviji. Govore o tem, da je že devet organizacij konditorske industrije v izgubi, ostale pa so poslovale brez akumulacije. To pomeni, da je v zelo kratkem času prišlo do vprašanja obstoja vse konditorske industrije, v kateri je zaposlenih približno 25 000 delavcev. Kje so vzroki?

Osnovni problem je v sedanji politiki cen, kjer so se popolnoma porušili odnosi v primarni delitvi

Konditorji ocenjujejo, da je povečanje cen repromateriala in surovin v prvem polletju konditorski industriji zadalo okrog 510 milijonov ND izgube, zaradi povečanja stroškov poslovanja, odnosno odliva dohodka v korist proizvajalcev surovin in repromateriala. Cene konditorskih proizvodov so bile zamrznjene

na zatečenem nivoju z odlokom ZIS, objavljenem v uradnem listu SFRJ, z dne 27. 4. 1980. V tem času pa so porasle cene surovin, repromateriala, transporta in energije v poprečju za 40 %, kar je seveda povzročilo veliko povečanje stroškov poslovanja v konditorski industriji. Za ilustracijo navajam, da je bonbonski sirup dražji za 28 %, sladkor za 9 %, moka za 48 %, mleko v prahu za 70 %, rastlinske masti za 62 %, embalaža za 50 %. Poseben problem predstavljajo v konditorski industriji, predvsem v proizvodnji čokolade, zmanjšane devizne pravice za okrog 50 % od lanske devizne kvote. Tako zmanjšano devizno kvoto bomo morali pokriti ali iz lastnega vira, pretežni del pa z združevanjem deviz z devizno aktivnimi delovnimi organizacijami, pri čemer pa bo seveda uradni tečaj dolarja povečan približno za 40 do 45 %. Veliko vprašanje pa je tudi, kako zagotoviti take oblike pridobivanja deviz, ker je devizno aktivnih delovnih organizacij vedno manj.

Na žalost s tem lista podražitev še ni zaključena. Ponovno se je podražila embalaža za 20 %. Dobivamo razne oblike samoupravnih sporazumov, s katerimi se »samoupravno dogovarjamo« celo za retroaktivno povečanje cen surovin ali repromateriala. Jasno, da nam to predlagajo proizvajalci, ki imajo veliko konkurenturo svojih proizvodov (celofan, melasa).

Istočasno pa nam prav ti proizvajalci nudijo tudi sporazume za združevanje sredstev, za razvoj take vrste industrije v znesku 80 in 20 milijonov ND, s katerimi bi ji dolgoročneje zagotovili repromaterial.

Za zagotovitev in rešitev odvzema naših proizvodov pa dobivamo niz ponudb ali »zahtev« od trgovske mreže po združevanju sredstev za razvoj maloprodajne mreže. Vse take oblike samoupravnega združevanja so sicer za nas zelo pomembne in širše družbeno opravičene. Na žalost pa poslujemo komaj še na meji enostavne reprodukcije in takih sredstev za združevanje realno

»Jernejev kot« dobro obiskan

Minili so že trije meseci od otvoritve »Jernejevega kota« na Vrhniki, bifeja s posebno sobo, ki že kaže prve uspešne rezultate poslovanja v okviru TOZD Pekarne Vrhnika.

Po prvi zasnovi bi »Jernejev kot« moral biti neke vrste čajna kuhinja, obenem so nameravali streči s slaščičarskimi izdelki, čajnimi napitki, kavo, kakavom, mlekom — skratka z zajtrki. Sedaj pa najbolje gredo »v promet« malice z lepinjami, hot dog. Kmalu bodo začeli prodajati tudi vroč burek. O delu in poslovanju v »Jernejevem kotu« nam je nekaj besed povedal Boško Kojović, ki je zaposlen kot natakar v lokalu. Dejal je: »Največ prodamo hot doga, lepinj, tort po naročilu, točenega piva, sokov. Nimamo nobenih problemov z gosti. Jernejev kot lahko štejemo med dobro obiskane vrhniške lokale, saj ga obiskuje mladina, ustavljajo se tudi potniki, na malico prihajajo šoferji, sem zahajajo iz zdravstvenega doma, občine. Skratka, počasi si pridobivamo redne obiskovalce. Naš največji problem je skladišče za pijačo. Kar po hodniku imamo zaboje, kadar dobimo naročeno blago, ker ga pač nimamo kam spraviti. Kadar pa nam zmanjka blaga, moramo nanj čakati, ker ga nimamo v rezervi. Če bi imeli skladišče, bi lahko prodajali več vrst pijače. V lokalu si želimo ozvočenje z glasbo, prek kasetofona. To bi lahko ustvarilo bolj prijetno vzdušje in razpoloženje.«

Moja srečanja z maršalom Titom

Jakob Kandušar, vodja slaščičarne v TOZD Pekarne Ljubljana, pripoveduje:

»V mojem slaščičarskem poklicu so bila zame najlepša življenjska doživetja moja srečanja z maršalom Titom. Ko sem bil zaposlen v hotelu Lev kot vodja slaščičarne, smo dobili nalogo, da ob sprejemu poljskega predsednika Gierka priredimo častno kosilo. Krona tega kosila pa naj bi bil poobede, ki dopušča, da izraziš svojo domišljijo in znanje. Kasneje nam je prišel šef strežbe izraziti zahvalo našega predsednika, ki mu je bil naš izdelek zelo všeč. Nato sem delal ob sprejemih, slavnostih in banketih v skupščini SRS, kamor je prišel tudi Tito. Seznanil sem se z osebjem, zadolženim za protokol izvršnega sveta in skupščine in začeli so me vabiti tudi v Beograd, na Brdo in Brione. Tako sem bil od leta 1972 večkrat v neposredni bližini vrhovnega komandanta.

Posebna doživetja so bila praznovanja novega leta. Ves štab z visokimi oficirji, gosti in državniki smo večkrat postregli z našimi izdelki. Mi, ki smo skrbeli zanje, smo se počutili počaščen in radostne.

Mislil, da je bil eden najlepših Titovih rojstnih dnevoev njegova 86. pomlad. Štafeto, ki mu je prinesla pozdrave, je pričakal na Brionih. Enkratno in nepozabno doživetje za vse nas! V slavnostni beli uniformi je sprejemal prijatelje, povablence in predstavnike iz vseh republik in pokrajin. Mi smo stali ob pevskega zboru, ki mu je zapeel: »Druže Tito, mi ti se kunemo...« v kuharskih oblekah in nikoli mi še ni bilo tako pri duši kot takrat! Nadziral sem izdelavo velikanske torte, ki je imela v premeru 1,60 m, tako da je nismo mogli prinesiti v dvorano skozi vrata, pač pa preko terase.

in nenadoma je pristopil k meni in me povprašal, kaj delam. Povedal sem mu, poskusil je moj izdelek, se pomudil še ob školjkah in izrazil svoje zadovoljstvo. Obstal sem in se za nekaj trenutkov ovedel, in bilo mi je lepo ob misli, da sem sodeloval pri sprejemu španske revolucionarke Dolores Ibarruri, kateri je Tito priredil majhno svečano kosilo.

Spominjam se, da je praznoval vsak svoj rojstni dan v družbi svojega ljubega prijatelja in soborca Edvarda Kardelja. Ko so visoki gostje razpoloženi in zadovoljni odšli, nas je Tito zmeraj povabil, da smo sedli na njihova mesta in po svoje zaključili slavnost. Večkrat se je maršal tudi slikal z nami.

Noč v modrem vlak

Jakob Kandušar se nasmehe, zamisli in nadaljuje: »Zlasti mi je ostal v spominu dogodek v Karadjordjevem, kjer je Tito priredil diplomatski lov. Na stranskem tiru je stal modri vlak za visoke goste in stražili so ga gardisti. Proti večeru sem spoznal, da so me nekako prezrli na

nilo Titovo spremstvo, ko se je prišel zdraviti v Klinični center v Ljubljani. Čeprav sem bil tako dolgo odsoten, so v mojem kolektivu sodelavci z direktorjem na čelu pokazali veliko razumevanje za moje poslanstvo. V tesnobnem vzdušju smo kuhali in pripravljali jedi ter spremljali Titovo počutje s tranzistorjem, ki smo ga imeli v kuhinji. Kuhali smo tudi za zdravniško ekipo, ki je stala maršalu tako požrtvovalno in nesebično ob strani in se je vozila v Klinični center. Ko sem nato spremljal Titov pogreb po televiziji, sem se poslavljaj z milijoni ljudi po vsem svetu od velikega človeka in veliko veliko je bilo visokih častnikov in ljudi, ki sem jih spoznal ob tem slovesu. Na nek način sem delil z njimi bratsko bolečino.«

Športniki ob dnevu mladosti

Andrej Šarc

Smučarsko srečanje na Vršiču

Kot vsako leto doslej, že dobrih 25 let v tem času, smo se tudi letos člani delovnih kolektivov Papirnice Vevče, Totre, Tikija, Saturnusa in Žita pomerili v smučanju na Vršiču. Tekmovanje, ki je bilo organizirano v počastitev Dneva mladosti, je bilo v soboto, 24. maja 1980. Organizator je bil tokrat kolektiv Tikija, lani pa je bil gostitelj ŽK Žito.

Zbralo se je kar lepo število smučark in smučarjev iz vseh omenjenih kolektivov. Vreme je bilo prav lepo, tako da nas je močno pomladansko sonce prijetno grelo. Proga je bila postavljena na plazu pod Mojstrovko in je imela 30 vrat. Kljub južnemu snegu in »cementirani« progi, so med vratci kaj kmalu nastale jame. Prevoziti smo jo morali dvakrat in skupni čas je bil seštevke obeh tekov.

Žitovo moštvo si je priborilo ekipno II. mesto, najbolje pa so se odrezali: Franc Ažman iz TOZD Triglav Lesce, ki je v sku-

pini nad 45 let zasedel 1. mesto, Jože Pirc, DSSS, ki je bil v skupini 35—45 let na 5. mestu, ter Franc Šeme in Jože Peternel oba iz TOZD Triglav Lesce, ki sta bila v skupini do 35 let na 7. oz. 8. mestu. Julij Sedej iz TOZD Mlini je zasedel 18., Brane Fister iz TOZD Triglav Lesce pa 21. mesto. V tej skupini sta imela veliko smolo Janez Humer, TOZD Triglav Lesce, ki je bil sicer favorit, pa je med vožnjo padel, in Janez Šuštar iz TOZD Mlini.

Častno nas je zastopala tudi Marija Koder iz TOZD Šumi, ki je dosegla v prvem teku najboljši čas (v skupini od 35 do 45 let), nato pa se je uvrstila na 11. mesto.

Najstarejši udeleženec, rojen 1930, je bil Ivan Bernik iz Tikija, ki je prejel bukov pokal, ki ni prehodni in najbolje govori o osnovni nameri takih tekmovanj: množična udeležba, prisrčno, prijateljsko vzdušje, predvsem pa počastitev spomina na predsednika Tita.

S to torto sem hotel izraziti vse, kar sem čutil sam in moji sodelavci: mladost, veselje, srečo. Na sredi je bil velik cvet marjetice, vsenaokrog pa pikapolonice, te nežne znanilke pomladi.

Ko je vstopil Tito, je med gosti završalo. Spremljali so ga naši državniki. Nam, kuharjem, je presrečen stisnil roko, ko si je ogledal torto. Nato sem mu ponudil pladenj z nožem za rezanje torte. Simbolično je zarezal vanjo in se usedel... Ta moj nož, ki sem mu ga še večkrat ponudil, zdaj ljubosumno hranim doma kot dragocen spomin.

Neposredno sem se srečal s Titom na Brionih, kjer je njegova rezidenca. Delal sem v kuhinji

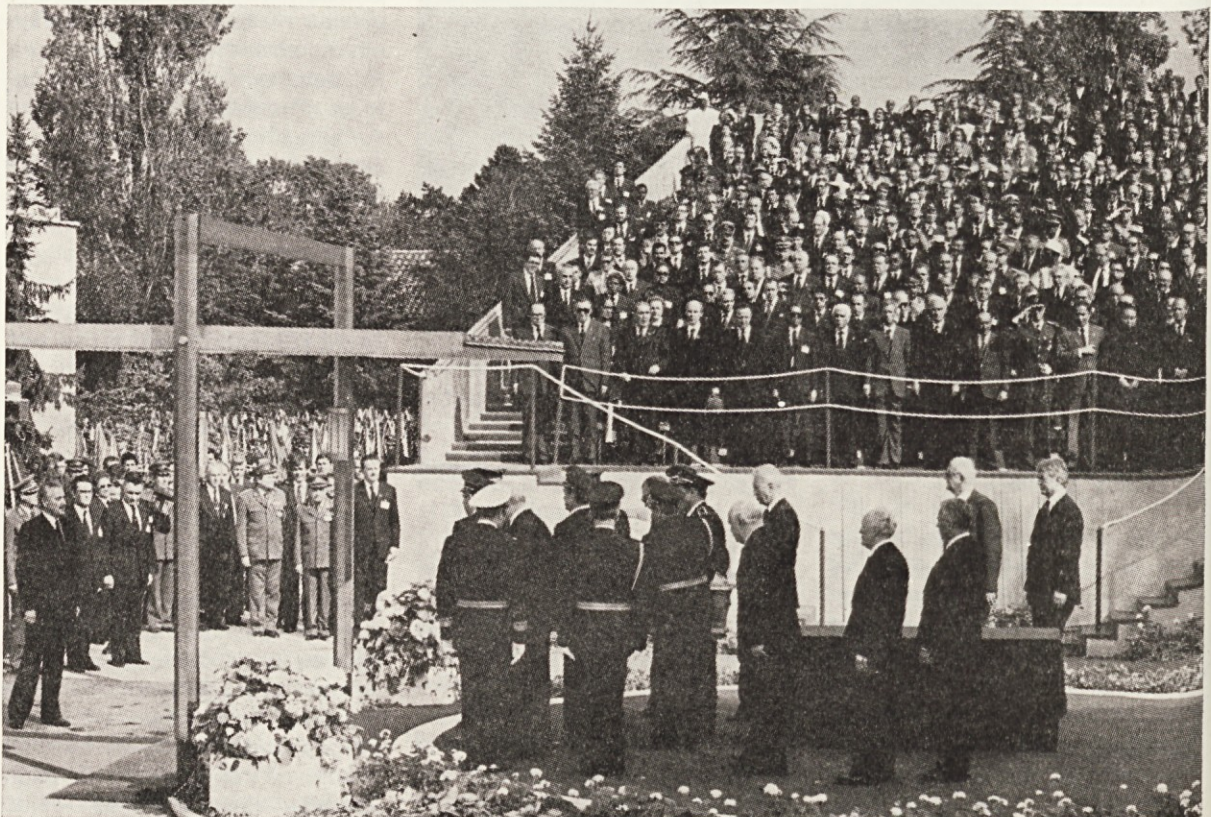
seznamu gostov in preprosto nisem vedel, kam naj grem spat. Ko smo takole spraševali za prenočišče, smo prišli do modrega vlaka, kjer je dejal gardist, ki je stražil: »Saj to je naš človek! Tolikokrat smo se že srečali, da so me skoraj vsi poznali. Medtem ko je stražil, mi je odstopil svojo posteljo, nato je šel spat v posteljo tovariša, ki ga je zamenjal na straži, ta pa zopet naprej — tako vse do jutra. Kako čudovit primer tovarištva!«

Štirje meseci na Brdu

»Četrtega januarja so me poklicali na Brdo, kjer se je nasta-

SLOVO

V neskončni bolečini se je Jugoslavija poslovila od Josipa Broza Tita na njegovi zadnji poti v Beogradu. Na Dedinju so poslednjo čast našemu predsedniku izkazali skoraj vsi državniki in voditelji sveta. Tito — revolucionar, človek in vizionar je pokopan v preprosti grobnici v svojem domu v Užički 15, kjer je preživel največji, in kot je sam nekoč dejal, tudi najboljši del svojega življenja. Titova pot je tudi naša in naša največja naloga in dolžnost je, da nadaljujemo delo, ki nam ga je začrtal tovariš Tito.

Žitovi mladinci ponesli štafeto

Tako kot vsako leto so tudi letos mladinke in mladinci širom Jugoslavije ponesli štafeto mladosti z najboljšimi željami za tovariša Tita. 25. aprila je štafeta prispela v Ljubljano. Mladincem občine Moste-Polje so se pridružili tudi mladinci Žita. Tako je štafeta mladosti s cvetjem in zastavami, bila sprejeta v Ljubljani — mestu heroju, odkoder so jo roke tisočih mladih ponesle naprej.

Republiško prvenstvo ekip civilne zaščite

Ivan Cimerman

Žitova ekipa nastopila

Izbirno tekmovanje za republiško prvenstvo ekip civilne zaščite je bilo 19. maja 1980 v zaprti športni dvorani na Kodeljevem. Sodelovala je tudi Žitova ekipa s sedmimi člani, šest deklet in en fant. Dekleta, ki se jih je že lotevala tekmovalna trema, so bile oblečene kot bolniške sestre, v belo, z rdečim križem na rokavih. Iz TOZD Šumi so bile med nami: Joža Filipovič, Bojana Plavšič, Ana Trinkaus in Marija Klemenčič. Tozd Pekarne Ljubljana pa je prav tako poslal na tekmovanje dve tekmovalki — Marijo Rigler in Francko Drglin (obrat Pekatete), iz skupnih služb pa se je tekmovanja udeležil Janko Badovinec. Imeli so tremo, ker so se podajali med profesionalce. Seveda so se tudi oni pripravili, saj so imeli sedem ur predavanja in preizkus znanja že v Žitu, vendar proti poklicnim bolničarjem to ne predstavlja mnogo.

Dvorana je ob živopisanih oblekah in mladini dobivala podobo lokalne olimpiade, saj so pod zastavami stale ekipe z oznakami podjetij, šol, ustanov... Vodja tekmovalne komisije Matija Kovač me je seznanil s sestavom tekmujočih ekip: napovedanih je bilo 14 ekip mladih osemletkarjev, članov rdečega križa občine Moste, dve mladinski ekipi 6. gimnazije Moste ter šolskega centra tiska in papirja. Jedro pa je predstavljalo 26 ekip CZ iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij. Matija Kovač je poudaril: »Cilj tega izbirnega tekmovanja je preverjanje usposobljenosti in znanja ekip za prvo pomoč v primeru nesreč ali vojne. Po šolah so potekala predavanja, prav tako v podjetjih, ki so izbrala najboljše ekipe, ki štejejo po šest članov. Tekmovanja bodo potekala po trojkah, ker je to najmanjša številčna enota medicinske pomoči.«

Prvi del tekmovanja je bila triaža, kar po domače pomeni priprava in transport ponesrečenca v najbližjo bolnišnico ali k prvi strokovni pomoči. Tekmovalka je imela na voljo pet slik različno težkih nesreč in morala je ugotoviti vrstni red prvih treh najtežjih (polutopljeni, spiralni zlom piščali, poškodba hrbtenice...), ki jih izbere iz množice ponesrečenih in jim nudi prvo pomoč. Pri tem teoretičnem delu so se Žitova dekleta odlično odrezala. Drugi del je bil zanje malce težji: Na koncu je ležal ponesrečenec in ocenjevalec je presojal obvezovanje ter ravnanje z ranjencem po devetih kriterijih. V času šestih minut je bila ekipa, ki je delo končala, točkovno odlično ocenjena. Za vsako nadaljnjo minuto prek šestih pa so strogi sodniki odbijali po pet točk. V tem močnem in starostno različnem sestavu ekip je Žito zasedlo 15. mesto, kar je med tolikimi tekmovalci vredno pohvale.

Naša ekipa civilne zaščite

Naši kandidati za »priznanja civilne zaščite z značko«

Svet za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in Občinski štab za civilno zaščito občine Ljubljana Moste-Polje sta poslala Štabu CZ Žito dopis, v katerem ga obveščata, da bodo podeljevali ob dnevu Civilne zaščite, 20. juniju, »Priznanja civilne zaščite z značko«.

Naš štab CZ je predlagal za to nagrado sledeče zaslužne delavce, ki so se izkazali na tem področju:

1. **Marjan Rot**, komandir gasilskega voda. Izredno strokovno in vestno vodi gasilsko četo CZ, se vedno udeležuje vseh vaj in prenaša svoje bogato znanje na ostale pripadnike CZ.
2. **Stane Škrbec**, strojnik v gas. enoti CZ. Svoje vozilo, motorko ter ostalo opremo vzdržuje v zglednem stanju ter skrbi, da na praktičnih vajah dela vse brezhibno. Sodeloval je na vseh vajah in predavanjih.
3. **Marija Rigler**, pomočnik načelnika štaba za prvo medicinsko pomoč. Aktivno in vedno sodeluje na vseh vajah enote prve

pomoči. Udeležila se je raznih tekmovanj ter dosegala izvrstne rezultate. S svojim požrtvovalnim in strokovnim delom daje vzgled vsem članicam enote prve pomoči. Pri svojem delu je zelo natančna ter dosledna in te vrline zahteva tudi od članic svoje enote.

4. **Drago Lipicar**, vodja enote za zveze. Redno in natančno ažurira spiske vseh članov enot CZ. Kurirski sistem je izdelal do potankosti, tako da so enote ob pozivu (alarmu) zbrane v zelo kratkem času.
5. **Vladimir Svet**, pomočnik načelnika štaba CZ za red in varnost. Aktivno sodeluje pri izdelavi vseh planov CZ, programih za vaje. Praktično vodi vaje enote za red in varnost, ki deluje vedno zgledno in disciplinirano. Največ zaslug ima pri razvijanju samozaščite Kombinata in varnosti obratov.

Tovariški pozdrav!

Štab CZ Žito Ljubljana:
Ivan Vesič

Poklonili so se Titu

Osnovna organizacija zveze sindikatov temeljne organizacije Imperiala iz Krškega je organizirala kolektivni obisk grobnice Josipa Broza Tita na Dedinju. Delavci Imperiala so se 6. junija poklonili Titovemu spominu. Ta dan pa so delovno nadomeščali že 31. maja letos, ko so se odločili za ta obisk.

Festival dela

TOZD Pekarne Ljubljana prizorišče tekmovanja

Otvoritev 13. Festivala dela, je bila tokrat prvič v Sloveniji, v Ljubljani. Zastave, pesem in plesi, prepolna dvorana športnega parka na Kodeljevem je kipel od igrivosti plesalk in ritma dela, ki ga povzemajo fantje in ponazarjajo bistvo tega velikega srečanja.

Okrog 11 000 mladih iz vseh republik in pokrajin se je zbralo 30. maja v Ljubljani, ki je bila tokrat gostiteljica tridnevne manifestacije dela. Ekipe iz šolskih centrov za kvalificirane delavce iz Zrenjanina, Koprivnice, Šabca, Kruševca, Zenice, Siska, Čačka, Banjaluke in Titograda so imele vse od tega tekmovanja prehodni srebrni pokal maršala Tita. Tokrat pa je prešel pokal v roke Mestne konference ZSMS v Ljubljani.

Tekmovalci so se pomerili v skoraj 40 poklicih v različnih podjetjih v Ljubljani. Tako so v Litostroju tekmovali kovinostrojarji, rezkalci, orodjarji itd., v Centru strokovnih šol vrsta predstavnikov drugih poklicev — frizerji, krojači...; avtokleparji in avtomehaniki so pokazali, kaj zmorejo v prostorih Viatorja in Avtomontaže; peki pa so bili naši gostje na Šmartinski 154, v TOZD Pekarne Ljubljana. Tekmovalci so se kosali v izdelavi rogljičev in pletenk. Stroga

komisija je ocenjevala delo s treh vidikov: točkovali so kvaliteto priprave testa, čas izdelave proizvoda in kvaliteto (pečene-ga) izdelka.

Za prva dva kriterija je lahko vsak tekmovalec dosegel največ po 200 točk, za kvaliteto končnega izdelka pa do 600. Najboljši je bil pek Stane Zavratnik, ki je osvojil prvo mesto. Vrstni red prvih treh je bil sledeč:

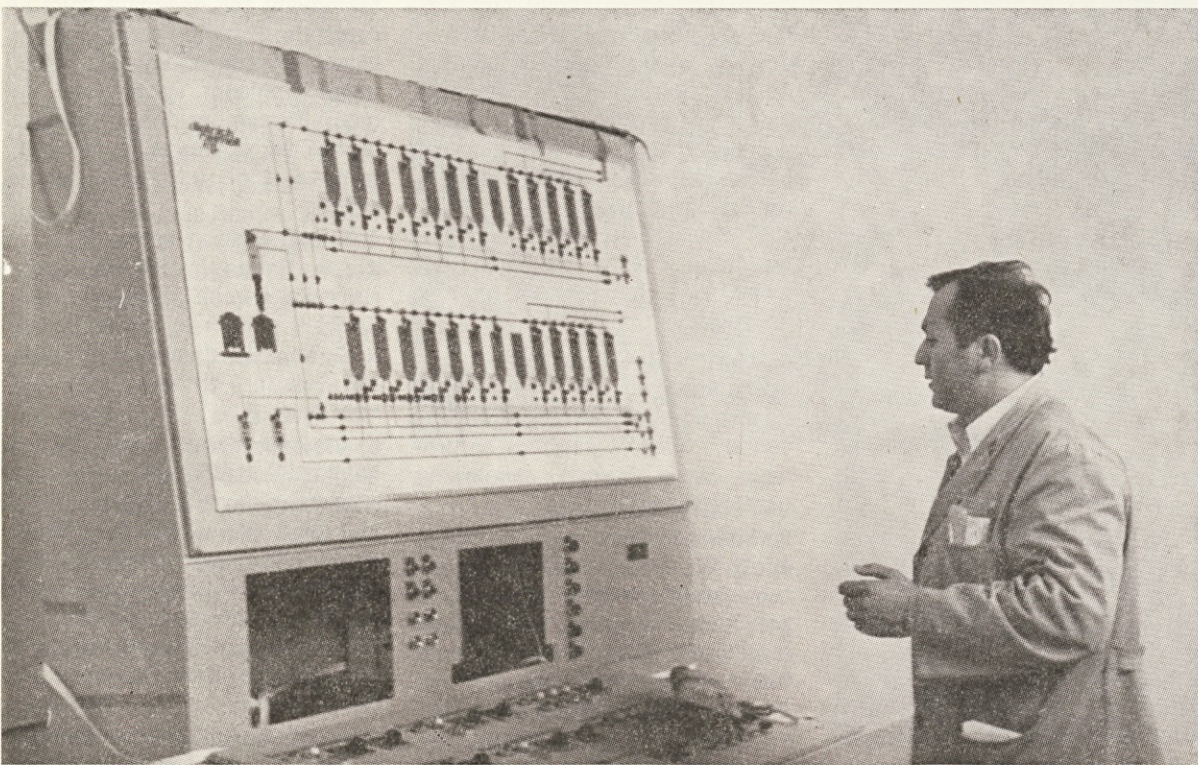
1. Stane Zavratnik, Maribor, 1000 točk,
2. Svetlana Vidojevič, Kruševac, 950 točk,
3. Anto Marčinkovič, Slavonska Požega, 900 točk.

Tekmovanju v Žitu so prisostvovali predstavniki družbenega in političnega življenja občine Moste-Polje — ZSMS, SZDL in občinskega sindikalnega sveta.

To srečanje ima velik pomen za krepitev bratstva in enotnosti naših narodov, hkrati pa podkrepljuje prizadevanja za korenito preobrazbo našega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Za vse boljše gospodarjenje potrebujemo na desettisoče poklicno izurjenih delavcev vseh poklicev, ki bi tako kot ti najboljši mladi delavci na tem tekmovanju, pri vsakdanjem delu dokazali, da so nepogrešljiva in bistvena gonila sila nadaljnjega napredka.

Elektronika v TOZD Mlini

Dela na notranjem pretoku mok napredujejo

Gregor Breznik ob komandnem pultu

Ustavil sem se ob komandnem pultu v TOZD Mlini, kjer so monterji povezovali vezje kablov, ki jih je kar mrgolelo. Sodobna elektronika zahteva visokokvalificirane strokovnjake in tak komandni pult povezati v funkcionalno celoto ni mačji kašelj, to lahko pove vsak, ki je poskušal v svojem stanovanju zvezati vsaj tri žice, po katerih je potem, brez kratkega stika, stekel tok. Kakšna je šele odgovornost, če pomislimo, da bo ta pult urejal in nadomeščal vrsto drugih del in rok, da bo avtomatizacija dala nov polet celotni proizvodnji. Zapletel sem se v pogovor z vodjem skupine, Marjanom Roblekom, ki je na kratko pojasnil, kaj njegova skupina dela: »Povezujemo kable med komandnim pultom in komandno omaro, kable med TOZD Mlini in TOZD Pe-

karne Ljubljana, vežemo jih z motorji in kretnicami. Za to delo bomo potrebovali okrog 1000 žic, ki jih bomo spojili s sponkami.« Vsi trije monterji, poleg vodje še Milan Ziherl in Darko Bernik, so že večkrat delali za Žito. Zaposleni so pri Vinku Rženu iz Kranja in Marjanu Ciperletu. Zanimalo me je, kako med stotinami vezij najdejo morebitno okvaro, kako preverjajo, če je vse pravilno zvezano in kakšne so možnosti za »mimohod«. »V ta namen imamo pri roki preizkuševalce, ki z brnjenjem pokaže, kje je napaka. Ta faza dela, ki jo opravljamo, je zadnja. Sledi le še poskusno delovanje, pri katerem bomo preverjali pravilnost in usklajenost delovanja celotnega sistema. Pri vas prvič povežujemo nemške omare, sicer jih pa izdelujemo v Slove-

niji. V večini Žitovih tozdov, koder smo delali, imate te naše omare, izdelke firme Vinko Eržen...« se je skromno pohvalil sogovornik. Izkušeni delavci v TOZD Mlini pa so mi potrdili, da so jih poklicali prav zato, ker opravijo dela dobro in solidno, ker so zanesljivi. Kadar se odloča o milijardnih investicijah, moramo preudariti, komu zaupati tako precizna dela. Pretok mok med obema temeljnima organizacijama bo zdaj posodobljen. Tudi polnjenje cistern bodo urejali preko komandnega pulta. Naše pekarnice že začenjajo z gradnjo silosov, kamor bodo uskladiščile moko iz cistern. Na tisoče vreč, ki so se v prevozu uničile, bomo prihranili, če omenimo le del prihrankov. Strokovnjaki pa vedo povedati, da se obeta z uvajanjem elektronike mlinarstvu novo obdobje.

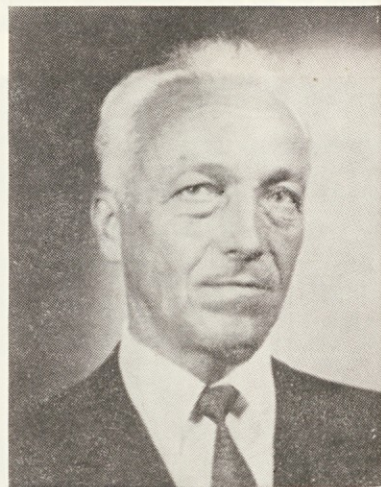
Slovo od dolgoletnega sodelavca

Dragi Albin!

Ko smo v hladnem majskem jutru prihajali na svoja delovna mesta, nas je simbol smrti in dokončnega slovesa — črna zastava — ob vhodu v našo delovno organizacijo spet obvestila, da je od nas odšel eden izmed naših sodelavcev in tovarišev. Zvedeli smo, da je ta simbol namenjen Tebi Bine in v naša srca se je prikradla nenadoma žalost in zavest, da smo iz naših vrst spet izgubili tihega, delovnega, zavednega tovariša in prijatelja, katerega bomo le težko pogrešali. Neizprosno kolo časa in minljivosti nam je spet iztrgalo iz naših vrst enega od tistih tovarišev, ki so bili med prvimi, ki so združili delo v Kombinat »ŽITO« in med prvimi, ki so v času osnovne preobrazbe naše družbe stali v prvih vrstah v boju za napredek in pravice delovnega človeka in celotne naše družbe.

Rodil si se leta 1913 v Svibnem nad Radečami, to se pravi pred prvo svetovno vojno, kar pove, da so že Tvoja nežna otroška leta bila prizadeta zaradi pomanjkanja kruha in odrekanja. Že v svoji rani mladosti si imel priložnost vedno bolj in bolj spoznavati vse socialne krivice in občutiti na sebi razliko med ljudmi. Pri tem se Ti je kalila zavest in utrjevalo prepričanje, da je na svetu vse te razlike treba odpraviti in ustvariti take možnosti, da bodo vsa človeška bitja na svetu imela pravico do dela, da bo ta pravica sestavni del njihovega življenja hkrati z vsemi dolžnostmi, ki iz tega sledijo.

Mlinarske obrti si se izučil v Braslovčah potem, ko si moral svoj rodni kraj pri iskanju kruha zapustiti. Namenil si se v ta poklic zato, da boš skrbel za ljudi in jim ustvarjal osnovno sestavino vsakdanjega kruha, katerega si Ti sam v svojem življenju često tako pogrešal. To svoje delo si vedno opravljal vestno, vdano in pošteno, na vseh delovnih mestih od mlinarja začetnika, vodje izmene, obratovodje, labo-

ratorijskega tehnika kot tudi v vlogi samoupravljalca.

Leta 1973 si od nas odšel v zasluženi pokoj z namenom, da bi se odpočil. Tvoja narava pa ni dopuščala, da bi se povsem odtrgal od nas, ki smo Tvoje delo nadaljevali. Ponovno si se vračal med nas in nam pomagal v trenutkih stiske, ko vsega dela nismo mogli sami opraviti. Prihajal si vedno dobre volje, z nasmehom ter bil vedno pripravljen nuditi svoje znanje vsem tistim, ki so ga potrebovali in želeli.

Danes odhajaš od nas za vedno, zato smo dolžni, da Ti še enkrat, zadnjič, izrečemo svojo veliko zahvalo za vse storjeno. Sprijazniti se moramo s tem, da Tvojih uslug in prizadevnosti ne bomo mogli več koristiti, da bomo morali naprej sami postoriti vse tisto, kar si namesto nas doslej opravljal Ti. Pogrešali Te bomo kot sodelavca in kot dobrega prijatelja, ki je ob vsakem času našel pravo besedo vzpodbude in pravo mero poguma za izvršitev vseh, včasih tudi izjemno težkih del, za kar si prejel tudi Red dela s srebrnim vencem.

Pogrešali Te bodo tudi vsi Tvoji, žena, otroci in vnučki, ki si jim posvečal vseskozi svoje izjemno dobro srce moža, očeta in deda. Ob tem težkem trenutku ločitve Vam ob odprtem grobu našega sodelavca Bineta izrekamo globoko sožalje njegovi družini.

Žalujoči delavci TOZD Mlini

Maj — čas šolskih ekskurzij

Ivan Cimerman

Bodoči prodajalci na obisku pri Žitu

Blizu se konec šolskega leta in nemir, ki se polašča šolske mladine, ima več odtenkov. Časopisje objavlja oglase z vse vrste štipendij, osemletke so torišča poklicnih usmerjevalcev, športni dnevi se spreminjajo v krajše izlete, ki pa imajo največkrat delovni namen. Spremljali smo eno izmed ekskurzij, ki je obiskala Žitova tozda Pekarne na Šmartinski in Šumi. Dijaki Delavske univerze Jože Šeško iz Kočevja, bodoči prodajalci trgovske šole, smer mešana stroka, so si z zanimanjem ogledovali proizvodnjo, člani novinarskega krožka pa so si zapisovali podatke, spraševali.

V TOZD Pekarne Ljubljana jim je živilski tehnolog Janez Rigler razložil in pojasnil proizvodni proces in dekleta so vedela povedati, da so pri njegovi razlagi mnogo izvedela. V Šumiju pa je bila ekskurzija pod vodstvom Tatjane Hribarjeve.

Predavateljici trgovske smeri na delavski univerzi tov. Dora Majerle in Ljudmila Gržina sta se zadržali v krajšem pogovoru z nami.

V okviru predmeta blagoznanstvo si dijaki v neposrednem stiku z raznovrstnimi vejami industrije osvetle teoretično znanje. Vsaka izmed njih (dekleta so v večini) pa je bila med šolskim letom v okviru seminarske naloge zadolžena, da zbira podatke o določeni smeri, na primer o živilski. Zbirale so prospekte, značke, nalepke in tehtne, tehnološke podatke iz posameznih tovarn in podjetij. Povezovali so se s propagandnimi in informativnimi službami, saj njihov izobraževalni profil zahteva, da si naberejo čimveč vsestranskega znanja.

»Vsi ti dijaki bodo prodajali tudi Žitove izdelke v tistih trgovskih organizacijah, kjer so štipendisti. Kot prodajalci se lahko zaposle kjerkoli. Večina jih je iz vasi v

okolici Kočevja, Trave, Osilnice, Predgrada, in kasneje, ko bodo delale v lokalnih trgovinah v manjših krajih, bodo rabile dokaj široko obzorje,« sta pojasnili tovarišici Majerletova in Gržinova.

»Vsako leto navezujeva stike s podjetji, kamor nameravamo narediti ekskurzije in morava reči, da naletimo povsod na prijazen, ljubezniv sprejem. Izgleda, da se delovne organizacije drugače odpirajo šolam, kot so se včasih, kar je nedvomno plod bližajočega se uzakonjenega usmerjenega izobraževanja.«

»Mi lahko poveste, kakšen je osip kadrov v vaši regiji v trgovski stroki, in koliko izmed teh dijakov, ki jih je 58, bo približno ostalo v svojem poklicu?«

»Več kot polovica. Moram reči, da pri nas v Kočevju ni takšnega osipa, kakršen mi je znan iz ljubljanskega območja. Vedno jih ostane v tem poklicu okrog 50 %, in peščica, ki imajo dovolj

talenta, moči in ambicije nadaljujejo študij na komercialni in poslovodski šoli. Vasi, od koder je jedro takih, ki bodo ostali trgovci, so oddaljene od Kočevja tudi po 30 km. Večinoma so to trgovine, poslovalnice Trgoprometa.«

Na koncu sta me obe tovarišici zaprosili, naj se v imenu vseh skupaj zahvalim za strokovno vodstvo po obeh tozdih zlasti pa za sladke in hrustave proizvode Šumija in Pekarn, ki so jih pritegnili z nedoljivo silo.

Taki sladki obiski so bojda v življenju malo.

Tatjana Hribarjevo sem še povprašal, kako potekajo letošnje ekskurzije in v čem so taka srečanja tradicionalna: »Utečeni so že obiski Živilske šole v Mariboru, študentov Biotehnične fakultete ter bodočih prodajalcev trgovskih šol. Iz naše krajevne skupnosti Nove Jarše nas vsako leto obiskujejo dijaki. Včasih so prihajali tudi vrtci, kar pa je ze-

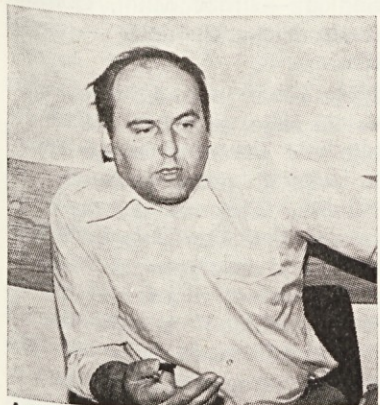
lo tvegano, saj jih ni mogoče voditi med stroji. V prejšnjem tednu smo sprejeli šest ekskurzij, pričakujemo jih še več...« Nedvomno je neposreden stik dijakov z »živim proizvodnim delom« tisto, kar že dolga leta manjka našemu šolstvu. Morda bi bilo umestno, da bi posamezne veje industrije ustanovile neke vrste koordinacijske komisije, ki bi med šolskim letom večkrat hodile po šolah. Na razpolago bi imele filme iz tovarn, posnete v samem proizvodnem procesu, v vseh fazah, propagandno gradivo, diapozitive; nekoga, ki je npr. že upokojen in dobro pozna posamezna dela v tovarnah in bi lahko dajal avtentične, dobro preverjene informacije. Poklicno usmerjanje bi prispelo še en korak bliže proizvodnji. Tehnični kadri, ki proizvodnji tako zelo primanjkujejo pa bi se že v šestem ali sedmem razredu osemletke načrtno odločali za svoj bodoči poklic.

Vrhiška pekarna in njen kos kruha

Ivan Cimerman

Z obiska v TOZD Pekarna Vrhnika

Vrhiška pekarna sodi med najmlajše, kar jih je v sestavu DO Žito. Lahko rečemo, da trdno obvladuje svoje območje in ga oskrbuje s svojimi proizvodi. Direktor Andrej Košak mi je orisal njihova prizadevanja od leta 1968, ko je prevzel prvo delovno mesto v Žitu, vodstvo tozda pa leta 1977. »Težko je reči, kakšen

Andrej Košak, direktor TOZD Pekarne Vrhnika

naj bi bil idealen direktor. Skušal sem se prilagoditi in služiti predvsem delavcu, družbi in okolju, v katerem živim. Vsakodnevni neposredni stiki z živo proizvodnjo mi omogočajo sprotne spremljanje ključnih problemov, ki jih lahko pravočasno rešujemo. Moje temeljno načelo je: »Mirovanje je nazadovanje.« V preteklem desetletju smo na Vrhniki vendarle nekaj naredili. Prvotno je bila na tem območju samo mlinska dejavnost. Vanjo pa nismo vlagali, saj so bile razvojne težnje tega obdobja usmerjene v gradnjo TOZD Šumi in TOZD Imperial Krško. Rekonstruirali smo le mlin na Vrhniki tako, da smo tedanjega pšeničnega predelali v koruznega, istočasno smo ukinili mlin v Logatcu. Pozabili pa smo na luščilnico v Bistri, ki je ostala najbolj zastarel obrat. Za Bistro so v zagrebškem Tehnično-ekonomskem biroju že izdelali določene študije za razvoj. Po eni zamisli bi nakupovali posamezne stroje, ki bi lahko kasneje postali osnova novega obrata, če bi dejavnost — luščenje žit — predvsem ovsa in ješprena, razširili.

Mlinska dejavnost se je od prejšnjih dveh mlinov skrčila na dva, tako smo pridobili še skladišče. Ta prostor smo v letu 1974 uporabili za povsem novo dejavnost — izdelovanje plastične embalaže.

Po letu 1974 se je z integracijskimi procesi pekarskih obratov na Vrhniki, v Logatcu in Rakeku začela razvijati nova dejavnost — pekarstvo. Začeli smo na novo in delavci so se stežka prilagodili novi tehnologiji in organizaciji. Večina jih je menjala službe, druge pa smo izredno težko pridobivali. Komaj smo za silo uredili proizvodnjo in transport za dokaj zahtevno tržišče, že se je pokazala potreba po izboljšanju vzporedne dejavnosti — slaščičarstva in lastne prodajne mreže. Za to smo v letih 1977—1979 namenili vsa prosta sredstva za nakup opreme in izboljšanje delovnih pogojev. Naš mejnik je leto 1977, ko smo po sprejetju Zakona o združe-

nem delu postali temeljna organizacija.

Kako naprej?

Andrej Košak je nadalje očrtal razvojno pot, ki je pred njimi: »V letu 1980 bi radi dokončali dela, ki smo jih planirali 1979, zlasti bomo sodelovali pri naložbi v silosne zmogljivosti za moko. To je skupna investicija TOZD Mlini in TOZD Pekarna Vrhnika. Namen investicije je izboljšanje in poenostavitev transporta mok iz tozda Mlini v Ljubljani, neposredno do odzema mesta v sami proizvodnji kruha. Za našo pekarno smo v prvi fazi predvideli izgradnjo treh silosov zmogljivosti 150 ton, kar nam zadošča za enomesečno proizvodnjo. Pridobivamo si dokumentacijo, iščemo potrebna soglasja, nato pa gradbeno dovoljenje. Temelje bi radi izkopali še pred dopusti. S temi silosi bomo pridobili skladiščne prostore, kjer je zdaj moka, kvaliteta moke bo konstantna, naši občini pa bomo zagotovili potrebne rezerve za potrebe prebivalstva, za SLO in druge namene.

TOZD Pekarna Vrhnika bi rada razširila osnovne pekarske dejavnosti. Čeprav obratuje šele pet let, se je tržišče v tem obdobju tako razširilo in povečalo svoje zahteve, da bomo morali še naprej dokupovati manjše stroje, novo peč pa smo že kupili. Dozidali bomo prizidek za nove proizvodne prostore.

Povedati moram, da kaže vrhiška občina za nas veliko razumevanje. Prispevala je svoj delež za izgradnjo silosov.

Poleg tega nameravamo poskrbeti tudi za garaže, delavnice in ostale pomožne dejavnosti kot je vzdrževanje. V drugem delu srednjeročnega obdobja pa bomo že zamenjali obstoječo opremo v pekarni.«

Več znanosti v prakso živilske industrije!

»Po poklicu ste diplomiran inženir živilske tehnologije. Ali se predstavniki slovenskega združenja živilskih tehnologov, ki delajo v praksi, dovolj povezujejo z Biotehnično fakulteto. Ali pekarne in druge veje živilske industrije prispevajo kakšna sredstva za nadaljnji znanstveni razvoj raziskovalne dejavnosti te panoge pri nas?«

»Znanstvenim raziskavam na področju pekarstva se posveča zelo malo pozornosti. Na Biotehniški fakulteti se z živilskimi raziskavami sicer ukvarja nekaj znanstvenikov, vendar ni oddelka, ki bi se izključno pečal s tehnologijo kruha. Pred leti se je s tem bolj ukvarjala zagrebška visoka šola ob sodelovanju Tehnično-ekonomskega biroja, kjer so si tudi slovenski kadri pridobivali visoke kvalifikacije. V sedanjem stanju te panoge bi moral prevzeti pobudo za raziskave eden večjih kombinatov v Ajdovščini, Mariboru ali Ljubljani, morda preko Žitne skupnosti, in obdelati področje pekarstva. HP Kolinska iz Ljub-

ljane že izdeluje pekarske aditive. Mlekarska industrija in industrija predelave sadja sta silno napredovali, do pekarstva pa imamo mačehovski odnos in na tem polju močno zaostajamo, prav tako razvoj transporta, embalaže in mnogih artiklov.

Pekarstvo pa je še vedno takšno, kakršno je bilo že dolgo tega — kruh večinoma ne pakiramo, v trgovinah mu odmerjamo najslabši kot.

Nekdanji študentje Biotehnične fakultete si želimo, da bi se fakulteta tesneje povezala s proizvodnjo. Bodoči diplomant naj bi se izobraževal s pomočjo naših temeljnih organizacij,« je dopolnil Andrej Košak.

Današnja proizvodnja vrhiške pekarnice

Obratovodja Franc Nagode nam je spregovoril o današnji produkciji TOZD Pekarne Vrhnika. Ta kaže na to, da je dosegla pekarne napredek, ki zadeva število proizvodov kot tudi količino.

Leta 1977 so proizvedli skupno 2427 ton, leta 1978 že 2544 ton, leta 1979 pa 2838 ton. Delež navadnih kruhov se je močno zmanjšal, porasla pa je proizvodnja posebnih kruhov, ki je dosegla v prvem trimesečju letošnjega leta 65 % vseh proizvedenih izdelkov.

Največ jih napečejo v glavni turistični sezoni, junija, julija in avgusta za Logatec in Postojno oziroma za tamkajšnje hotele in motele. Štirje hoteli, ki jih oskrbujejo, so dobri potrošniki. Nemci, Italijani radi poleg tega jedo predvsem bombete, sendviče, krofe, sirove in jabolčne zavitke ter štruklje.

Obratovodja Nagode nam je očrtal utesnjenost pekarnice. Zgrajena je bila za 4,5 ton, danes pa naredijo po 8 do 10 ton proizvodov na dan. Pravkar poskusno obratuje peč za pecivo. »Že v četrtek ob 14. uri začnemo s peko za ponedeljek, prenehamo pa v soboto ob 10. uri dopoldne. Ena izmena dela krofe, dve pa kruh. Krofe začnemo peči ob dveh zjutraj in jih vsakodnevno potegnemo iz peči 1500 do 2000, mnogo več pa, če jih dodatno naročijo šole ali kolektivi ob svečanih priložnostih.«

Milijonti krof sredi junija

»Sredi junija bomo spekli milijonti krof! Naredili bomo takšnega velikana, da bo komaj šel v peč. Naj vedo ljudje, kdaj smo postali krofovski milijonarji!« je nadaljeval Franc Nagode.

»Peči in oprema je stara pet let. Manjše okvare nam popravljajo v TOZD Tehnični obrati, ostalo servisi izdelovalcev opreme. K obstoječemu strojnemu parku bomo priključili še linijo za žemlje. Prizidek pa bo zavzel površino okrog 800 m².«

Sredi sončnega dne sem se poslovlil od kolektiva, ki si reže svoj kos kruha z dokaj samozavesti in uspešno rešuje probleme. Ko bodo zrasli novi silosi pa se bomo spet videli.

SEJEM V NOvem SADU

Sredi meseca maja je bil v Novem Sadu tradicionalni pomladanski sejem, na katerem so sodelovale tudi temeljne organizacije Živilskega kombinata Žito: Šumi, Imperial in Gorenjka s svojimi proizvodi.

Delo komisije za izdelavo predloga bodoče organiziranosti DSSS v DO Žito

Delavski svet DO ŽK Žito je dne 28. 3. 1980, na predlog glavnega direktorja, imenoval komisijo za izdelavo predloga bodoče organiziranosti DSSS. Naloga te komisije je, da v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v DO Žito Ljubljana, samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih združenih temeljnih organizacij združenega dela in DSSS v DO ŽK Žito, stališč temeljnih organizacij tozdov o smotrnejši organizaciji DSSS, ter ob upoštevanju dejanskih potreb temeljnih organizacij — izdela osnutek bodoče organiziranosti DSSS. Navedeni osnutek naj bo izdelan do 30. junija 1980.

V komisijo, v kateri so zastopani predstavniki vseh glavnih Žitovih dejavnosti, so bili imenovani: Bogo Bratina, Anton Pintar, Slavko Puš, Miha Urbanija in Janez Železnikar.

Pri izdelavi predloga pa naj sodelujejo tudi strokovni delavci, predsednik DS DO in predsednik sindikalne konference DO Žito.

Pri dosedanjem delu je komisija najprej obravnavala sedanje sta-

nje in na tej osnovi zavzela naslednja stališča:

— Težiti moramo k čimbolj racionalni organiziranosti DSSS, pri čemer moramo upoštevati konkretne predloge.

— Hkrati je treba opredeliti dela in naloge skupnega pomena, ki so na ravni DO nujno potrebna in za katera naj se odločijo tozdi.

— Predlog bodoče organiziranosti DSSS naj bi temeljil na dveh vidikih: opravljanje del in nalog skupnega pomena in del in nalog, ki bi jih posamezne temeljne organizacije poverjale DSSS.

Zaradi preširokega obsega nalog pri vodenju delovnega procesa v DSSS in obremenjenosti glavnega direktorja z nalogami, ki so določene z našimi samoupravnimi akti, so se pokazale slabosti pri dosedanjem načinu poslovanja. Te kažejo na potrebo, da bi bilo umestno imenovati vodjo DSSS, ki bo vodil in usmerjal delovni proces.

Pri svojem nadaljnjem delu je komisija v glavnih obrisih opredelila dela in naloge skupnega pomena, ki jih je treba še natančneje razčleniti v neposrednih dogovarjanjih.

Komisija intenzivno nadaljuje z delom in pričakuje, da ga bo opravila do predvidenega roka, 30. junija.

Slaščičarska izdelka čakata!

V temeljni organizaciji Pekarna Vrhnika še vedno niso dobili novih cen za slaščičarska proizvoda: piškot z rozinami in orehov rogljiček. Pekarna je hotela evidentirati cene na skupščini občine Vrhnika, vendar ta od letošnjega leta ni več pristojna za evidentiranje cen industrijskih izdelkov. Nato so se obrnili na republiški Zavod za cene. Tudi ta jih je odvrnil z nasvetom, da naj iščejo pristojnost za nove cene pri Zveznem zavodu za cene...

Srečanje strokovnjakov — konditorjev

Toljen Grafenauer

Tovarna keksov in peciva Bambi iz Požarevca je v času od 20. do 25. 5. 1980 v Donjem Milanovcu priredila tradicionalno, vsakoletno srečanje konditorskih tehnologov Jugoslavije.

V Donjem Milanovcu je bilo več kot 200 strokovnjakov-konditorjev iz vse Jugoslavije, med njimi tudi 5 iz Žita.

Srečanje je imelo namen seznaniti konditorske strokovnjake s tehnološkimi novostmi v konditorstvu, z uspešnostjo poslovanja posameznih delovnih organizacij v zadnjem letu, z dogajanjem in dogovori v mednarodnih živilskih organizacijah in s spremembami predpisov na področju prehrane v lanskem letu.

13. MAJ 1980

9. ŠTEVILKA

Spet doni pesem Žitovega pevskega zbora

Ivan Cimerman

Oj ta mlinar...

BOGO BRATINA, rojen 22. 11. 1933, stanujoč v Kvedrovi ul. št. 59.

Bogo Bratina je obiskoval gimnazijo od l. 1947 do 1951 v Ljubljani. V tem času se je udeležil štirih mladinskih brigad, enkrat je bil udarnik in dvakrat pohvaljen. Leta 1948 je sprejet v mladinsko organizacijo, leta 1959 pa v zvezo komunistov.

Bogo Bratina je opravljal pomembne družbenopolitične in družbene funkcije: od leta 1964 do 1968 je bil organizacijski sekretar na komiteju OK ZKS Ljubljana Moste-Polje; od leta 1968 do 1972 direktor DO Mlini v Žitu; od 1972 do 1974 organizacijski sekretar komiteja MK ZKS Ljubljana; v letih 1974, 1975 in 1976 je bil predsednik IS SOB Ljubljana Moste-Polje, v letu 1976 pa je bil izvoljen za generalnega direktorja delovne organizacije Žito. Poleg teh je Bogo Bratina opravljal še druge pomembne družbene funkcije. Bil je član IO skupščine slovenskih občin, član skupščine gospodarske

zbornice Slovenije, član IO Ljubljanske banke in drugo.

V svojem družbenopolitičnem delu je pokazal veliko zavzetost pri idejnopolitični in organizacijski krepitvi mestne organizacije ZK Ljubljana in uresničevanju politike ZK.

Vzpnem se v sejno sobo TOZD Tehnični obrati, koder ima vaje novoustanovljeni oktet Žito. Pevci listajo po notah in čakajo na znak zborovodkinje Vere Šolarjeve, da uglaši vse te možate glasove.

Ob dveh so zapustili svoja delovna mesta in motorji, ki jih delavci popravljajo tu spodaj, so utihnili. V pevce pa se naseli nekaj svečanega, zdaj so svoji in prevzelo jih bo drugačno kolektivno sozvenenje z večjimi harmonijami, kot jih je v bitki za kruh.

Zborovodka prijazno očrta prve začetke oživiljenega zbora: »Marca smo začeli vaditi z Žitovim oktetom. Kot pevski sestav je oktet silno občutljivo glasbeno telo, ki zahteva izjemno izvežbanost, glasbeno izurjenost in ubranost glasov. Dandanes je zborovska pesem v velikem razmahu in zборе ustanavljajo skoraj po vseh večjih podjetjih. Zaenkrat je število osmih pevcev premajhno, saj v primeru, če kdo zboli, zanj ni nadomestila, izvedba pesmi je zelo okrnjena. V tem oktetu so zbrani predvsem dolgoletni pevci, mnogi pojo še v drugih zborih izven Žita.

Prepričati in pritegniti bi morali več novih, mlajših pevcev, ki bi z veseljem in prizadevnostjo ustvarili široko glasovno zaledje in omogočili velik izbor. Le na množični kvalitetni osnovi in ob veliki možnosti izbora, bi se lahko odločali za vse bolj zahtev-

ne pesmi in tako omogočili poživljanje in rast okteta.

Če bi se v Žitu odločili še za ženski pevski zbor, bi morali imeti pač več vaj. Za uspešen mešan pevski zbor pa je treba vsaj 20 ubranih glasov.

Kot pedagoginja na šoli Riharda Jakopiča z veseljem delam v tovarniškem okolju. To je zame prijetno delovno dopolnilo. Sem pridejo Žitovi fantje na vaje z veseljem, prepevajo iz čiste radosti; šolski otroci pa so v okviru učnega programa nekako prisiljeni, da se udeležujejo petja.

Mislím, da smo že dovolj izurjeni za nastopanje ob raznih svečanostih v Žitovih tozdih in izven njih.

Alojza Lebarja sem ogovoril na delovnem mestu v centralnem skladišču Tozda Mlini. Že po nekaj uvodnih besedah sva bila pri jedru: pevski zbor ali bolje Oktet Žito je spet oživel: »Dve leti molka, do 14. 3. 1980, ko smo spet nastopili, je bilo dovolj. Morali smo spet zapeti! Pred dvema letoma je štel Žitov pevski zbor 15 članov; v svojih vrstah smo imeli dva 'tuja' pevca. Vsi ostali so bili naši, iz Žitovih tozdov na Šmartinski v Ljubljani. Nastopali smo ob državnih praznikih, slavnostih, na revijah pevskih zborov, največ pa po naših temeljnih organizacijah. Trenutno sem tehnični vodja, našega na novo ustanovljenega okteta. Dovolite mi, da predstavim naše fante: Sta-

ne Dimitrovič — Tozd Tehnični obrati, prvi tenor; Stane Mihevc — upokojenec; prvi tenor; Milan Antloga — Tozd Pekarne Ljubljana, drugi tenor; Milan Hočev — Tozd Pekarne Ljubljana drugi tenor; Jože Terner — Tozd Pekarne Ljubljana, Obrat Peka tete, prvi bas; Alojz Lebar — Tozd Mlini, prvi bas; Marjan Rot — Tozd Šumi, drugi bas; Franc Senica — Tozd Mlini, Obratna enota silos, Ljubljana — drugi bas.

Alojz Lebar je izrazil eno samo veliko željo: poživitev zbora. Vabijo vse pevce, ki imajo talent in voljo do petja, predvsem pa veselje. Glasbena izobrazba ni tako važna, čeprav je zaželena. »V Žitu je dovolj pevcev, ki so že peli v našem zboru, zdaj pa se še niso vključili vanj. Mislím, da je zdaj priložnost, da se nam pridružijo, saj smo dobili strokovno vodstvo pa tudi sredstva so zagotovljena.«

Delavski svet DO je odobril sredstva za moški oktet ŽITO

Na svoji 10. seji, dne 16. maja 1980, je delavski svet DO Žito soglasno odobril predlog, da denarno omogočijo delovanje Žitovega okteta, to je sredstva v višini 23 000 din. Delež stroškov si razdele tozdi med seboj. Novoustanovljenemu oktetu želimo še mnogo prijetnih ur in novih sodelavcev.

Omer Perišič

Šoferji in tovor

Delovni dan v avtomobilu

Delovni dan teh ljudi se začne zelo zgodaj, ob treh ali štirih zjutraj. Takrat zabrnijo motorji Žitovih tovornjakov, ki ne utihnejo včasih do pozne noči.

Razvažati začno blago po vsej Sloveniji in Jugoslaviji. To delo mora teči ne glede na vremenske nepravilnosti, ki jih spremljajo vse leto. Tu so še čuvarji prometnih predpisov, ki jih mora vsak šofer upoštevati. Vse to terja od voznika veliko potrpljenja in iznajdljivosti. Prepuščen je, skratka, sam sebi. Nanj prežijo neugodnosti in nevarnosti skoraj povsod in v vsakem kraju.

Voznik za volanom mora biti ves čas vožnje zelo zbran. Če le za hip pozabi, da je za volanom, že se vozilo, ki mu je tako zvesto služilo in delovalo pod njegovim poveljstvom, obrne proti njemu samemu.

Potem začnemo iskati vzroke, kako je to nastalo. Dandanes je več ali manj znano, da zelo porredno pride do tehničnih okvar. Kadar pa za vse obdolžimo »človeški faktor«, ne smemo težiti za tem, da bi bil za vse kriv samo voznik. Seštevek tega dejavnika predstavlja vrsta odgovornih ljudi, ki so imeli opravka z vozilom. Ti so v servisnih delavnicah, v skladiščih, na cesti...

Delež servisov je zelo pomemben

Od servisov zavisi, kako je vozilo pripravljeno in če so odstranjene vse napake, kar pomeni, da je brezhibno za vožnjo.

Odgovorni v skladišču morajo predvsem skrbeti za to, da ne pride do preobremenitve tovornjakov. Predvsem pa morajo skrbno izbrati vozilo glede na to, kakšne vrste blaga bodo prevžali z njim. Tovor mora biti enakomerno naložen po vsem vozilu. Vse to bomo dosegli, če bomo na tako odgovornih mestih zaposlovali strokovno usposobljene delavce. Temu doslej nismo posvečali zadostne pozornosti, saj dandanes opravljajo dela in naloge na tem področju neustrezni. Vse to so vprašanja, ki težko gredo v korak z novo tehnologijo Kombinata Žito in šoferji potrebujejo strokovno usposobljene ljudi, ki bi znali bolje organizirati promet z našimi vozili. Mislím, da je to povezano s prodajo in tudi nabava bi bila lažja.

Vozila, ki vozijo sedaj otovorjena le v eno smer, bi morali otovoriti še za v drugo smer. Tako bi lahko prihranili mnogo goriva in pocenili celotno proizvodnjo.

Sprašujem se: ZAKAJ TAKO?!

Odgovor je jasn sam po sebi: Zato, ker ne vemo organizirati svojega dela in dognati, kje so pravi vzroki.

AMD sekcija pri nas

Tudi v DO Žito smo ustanovili avto moto sekcijo pod okriljem Avto moto društva iz Most. Sekcija je še mlada, saj deluje šele od 18. 12. 1980 in vanjo je trenutno vključenih pet članov. Katere so prednosti in ugodnosti članov sekcije, smo se pozanimali pri naših članih. Ena izmed teh ugodnosti je brezplačen prevoz vozila, ki je bilo poškodovano v prometni nesreči; nadalje nudijo brezplačne storitve službe Pomoč-informacije; popuste imajo tudi pri tehničnih storitvah v tehničnih bazah AMZS; člani AMD lahko kupijo garantno pismo za tujino, s kuponi iz tega pisma lahko na tujem poravnajo stroške vleke in popravila vozila,

rezervnih delov, zanje lahko kupijo železniške ali letalske vozovnice za povratek, če je vozilo poškodovano, za te kupone lahko prepeljejo poškodovano vozilo nazaj v domovino.

Člani AMD imajo v jugoslovanskih avtokampih do 20% popusta, če predložijo izkaznico. Ob sklenitvi kasko zavarovanja osebnih vozil pri zavarovalnicah Triglav in Croatia priznavajo članom AMD 10% popusta, nadalje dobijo brezplačne pravne nasvete pri pogodbenih odvetnikih AMZS in končno dobe brezplačno glasilo AMZ, Moto revijo. Sekcija, ki smo jo ustanovili v Žitu, bo skrbela za izvajanje programa dejavnosti društva, skli-

cevala člane, organizirala zanje strokovna predavanja s področja prometne varnosti, ki se jih bodo udeležili vsi naši delavci. Sodelovali bodo tudi z ustreznimi organi in organizacijami v krajevnih skupnostih in v naši delovni organizaciji.

Člani Žitove sekcije vabijo v svoje vrste čimveč novih članov, da se bodo lahko razmahnili v svojih dejavnostih. Izvolili so tudi predsednico, Metko Kosin iz Tozd Blagovni promet. Vsi, ki bi se želeli na novo vključiti v avto moto sekcijo, naj jo pokličejo po telefonu 41 673, interna 14. V kratkem se nameravajo člani sekcije sestati in se dogovoriti o nadaljnjem delu.

ZAHVALA!

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta Franja Frola se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu izkazali pozornost s cvetjem.

Družina Frol

Sindikalna konferenca Žita je obravnavala plan svobodne menjave dela skupnih služb

Na obisku v obratu

Ivan Cimerman

Plastika vse več obeta

Kakšne tri kilometre od vrhniške avtobusne postaje zaviješ na levo in zagledaš na dvorišču, polnem plastičnih odrezkov in skladenjavic lesa napis, ki te pripelje v nekdanjo, lepo preurejeno garažo, kjer ima TOZD Tehnični obrati svoj obrat za izdelavo plastičnih proizvodov. Upravnih prostorov ni, obratna pisarna, kjer smo se pogovarjali, je neposredno povezana s proizvodnjo. Moja prva sogovornika sta bila direktor TOZD Tehnični obrati, Marjan Dornič in obratovodja Obrata plastike na Vrhniki, Julij Kratochvil. Seznanila sta me z osnovno usmerjenostjo tega obrata, in vse bolj smo pronikali v velike in majhne skrivnosti ter skrbi in bojzani, ki jih tarejo.

Ta obrat je namenjen predvsem potrebam Žitovih tozdov, slaščičarski dejavnosti. Zmogljivosti pa ima večje, kot so Žitove potrebe, pa tudi cene izven DO so konkurenčne. Zato dopolnjujejo svojo proizvodnjo z naročili zunanjih partnerjev. Pridobili so si že določen renome in sodelavce kot so Peks iz Škofje Loke, Elektrotehno, Vego, Iskro Otoče, Inštitut Jožefa Stefana in druge. Izdelujejo predvsem vakumirano in plastično embalažo, kombinirano s kartonom, tu so še razne folije za otroške igrače in orodje.

Začeli so pred šestimi leti v prostorih brez ogrevanja in sanitarij. Kasneje so uredili vse potrebno, opremili so proizvodno dvorano, orodjarno in pisarno. Obratovodja Kratochvil nam je pokazal in opozoril na toliko izboljšav, da je kar prekipevalo od samih zamisli, dopolnil, idej in cennejših izvedb že obstoječega. Mnogo zamisli imajo, ki bodisi izboljšajo proizvod, povečajo število izdelkov ali pa posežejo na še neraziskano področje: »V začetku smo izdelovali tri ali štiri standardne artikle, predvsem bonboniere za TOZD Šumi, za TOZD Triglav Lesce pa smo proizvajali folije za čajne rezine in kopland. Nato so začeli v Triglavu izdelovati rolade. Dodobra smo spremenili tehnologijo.

V prvem letu smo dosegli od julija pa nekako do konca leta okrog 50 milijonov starih din realizacije, letošnji plan pa predvideva 965 milijonov; mislim pa, da bomo dosegli milijardo. Prvi trije meseci že obetajo presežek, zdaj nastopa za nas višek sezone, poleg potreb naših tozdov naraščajo tudi potrebe zunanjih sodelavcev.

Poudaril bi rad, da pri naših tozdih ne iščemo zaslužka in akumulacije, če vračunamo ceno surovine, ki jo dobivamo iz Jugovinila in upoštevamo nizke cene naših temeljnih organizacij, ki komaj pokrivajo stroške surovin in proizvodnje, je jasno, da moramo za svoj obstoj iskati za služek drugje.

Trenutno izdelujemo za TOZD Šumi štiri vrste artiklov, dve vrsti bonbonier in dve vrsti vložkov za žele.

Direktor Marjan Dornič je omenil, da namerava Šumi te artikle opustiti, na osnovi srednjeročnega plana, prevzela pa naj bi jih tovarna čokolade TOZD Gorenjka v Lescah, če bo uresničila svoje načrte o gradnji tovarne čokolade. Za TOZD Triglav Les-

Dekleta v obratu plastike

ce nadalje izdelujejo folije za čajne rezine, pokrove za pecivo. Tudi rolade že dolgo vladajo na tržišču in še ni jasno, če se bodo v srednjeročnem obdobju obdržale kot artikel.

Obrat ima vse pogoje za napredek

V planu za leto 1980 so v TOZD Tehnični obrati zapisali, da je delež obrata plastične embalaže vedno pomembnejši. V letu 1979 so dosegli realizacijo 763 milijonov, letos pa že v prvem trimesečju 262 milijonov (vse v starih dinarjih), pri čemer so porabili le okrog 500 kg več surovin kot v istem obdobju lani.

Obratovodja Julij Kratochvil je nedvomno gonilna sila tega majhnega kolektiva, ki šteje dvanajst delavcev. Ves čas je poudarjal, da imajo velike možnosti za razvoj, vendar v svoji DO ne naležijo na takšno razumevanje kot ga pričakujejo. »Perspektiva je v potiskani plastični embalaži. Težke milijone bi lahko prihranili v vseh tozdih, za katere izdelujemo 'golo' embalažo, nepotiskano, nato pa jo opremljamo z etiketami in raznobarvnimi napismi.«

Pokaže mi varilni stroj za spajanje plastike s termolakiranim kartonom (poprej so jo zlepljali z dragim lepilom, uvoženim iz Avstrije).

»Poglejte, tu smo prihranili 100 %; tole je kalup za čajne rezine, ki smo ga po temle nemškem vzorcu izdelali v TOZD Tehnični obrati. Samo model nas je stal pri uvozu 7000 mark. Za ta vakuumiran stroj so Nemci v prospektu zapisali, da nanj ni mogoče delati globoko odtisne embalaže. Zmotili so se! Mi

Jurij Kratochvil, obratovodja

smo jo naredili in jo še izdelujemo, za čajne rezine, odtis pa je globok 55 mm.«

Vrsta orodij je, za katere trdi Julij Kratochvil, da so jih izboljšali: pokrovi za tarče, orodje za TOZD Pekarne Ljubljana, za DE Pekarna Črnomelj, za Vego in poprej našete zunanje partnerje... Njegova desna roka je Jože Dolenc. Z njim sta že mnogo noči prebila ob preskušanju novih zamisli, modelov. Nekaj doseči se pravi tudi nekaj tvegati, sicer te konkurenca in čas povozita!

»Ljubljanske mlekarne uvažajo vso potiskano embalažo. Zakaj je ne bi izdelovali doma?!« se togoti sogovornik. »Prav tako smo mi začeli šele zadnje čase nekaj investirati v ta obrat, poprej pa smo morali biti zadovoljni s stanjem, kakršno je bilo. Vedno več so zahtevali od nas, ob istih strojih.«

Marjan Dornič: »Za proizvodnjo potiskane embalaže v tem obratu bi morali uvoziti nekaj dragih strojev. Vprašanje pa je, kje bi dobili reprodukcijski material — mislim na barve, ki jih dobiš samo za devize. Zdaj nas oskrbuje z osnovno surovino Jugovinil, tak način je zanesljiv za leta naprej. Žitovi tozdi, ki izdelujejo konditorske izdelke in piškote, so vsi zainteresirani, da se dolgoročno povežejo s tistimi dobavitelji embalaže, ki imajo tudi surovine zanje. Ti naši tozdi menijo, da naj ta obrat še nadalje izdeluje nepotiskano embalažo. Poleg tega pa delamo tukaj le podložke, ne pa kompletno embalažo.«

Jurij Kratochvil: »Plastične tulce, ki jih v Šumiju uvažajo za pakiranje lizik, bi lahko naredili mi. Naredimo jih v teh dneh.«

Marjan Dornič: »Pravkar načrtuje TOZD Razvoj inženiring dva artikla. Za vsak projekt pa so potrebne temeljite študije. Izdelamo poskusne vzorce, če projekt uspe, steče proizvodnja, če pa ne, so naše ure neplačane.« Jurij Kratochvil: »A veste, koliko noči sva prebila tu z Dolenčevim Jožetom, ko sva izdelovala razne vzorce, pa nisva nič dobila za to.«

Morda je čas, da začne posebna komisija za inovacije in izboljšave nagradjevati inovatorje v Žitu, saj prihranijo delovni organizaciji nekaj milijonov.

Ves čas pogovora so sodelovali tudi drugi delavci, ki so bili bolj skromni:

Jože Dolenc, delavec in pomočnik obratovodje: »Modele urejam, nože popravljam. Sam ne vem, koliko kalupov, po katerih nato odtiskujemo folije, sem že naredil.« Sodelavci pritegnejo: »Našega Jožeta za vse porabimo, od A do Ž.« »Dobri dve leti delamo v okviru TOZD Tehnični obrati, in ni več toliko ročnega dela kot poprej.«

Ivan Cimerman

»Ali boš dal tudi mene v časopis, ati?«

Tako me je vprašala devetletna hčerka in vprašujoče lučke so ji zaigrale v očeh. Zazrem se vanjo, in se zmedem, in kot film mi preblisnejo pred očmi moji enomesečni poskusi, da bi se prebil do delavcev. Delam kot novinar v časopisu Meteor, drugače sem normalen državljani. Le ljudje se me nekako bojijo. Šepetajo, ko grem mimo: »Ta te lahko da v časopis, nasmihajo se, ko odhajajo po pogovoru iz direktorjeve sobe: »Prinesite mi pokazat rokopis, preden ga boste dali v tiskarno!« mi zabiča kot šolarju. Iz »denarniškega« tozda je, mogočen, od njega zavisi, če bo propaganda dobila denar za plače. In grem nekako poševno prek dvorišča. Ondan mi reče šef: »Pojdi, vzemi fotoaparati in magnetofon, pa poslikaj nove stroje, ki smo jih dobili. Mahnem ga naravnost na bojišče. Delavke pri stroju me zanimajo. Prezrem obratovodjo, pa stopim h gruči in se pripravim, da jih poslikam. Ta stroj ja zanje kruhodajalec, norme bodo igra. Še preden naredim posnetek, me prime za roko vodja izmene: »Tovariš novinar, obratovodja vas kliče!« In mi pokaže smehljajočega se debelušnega moža pri vratih. Skremžim nasmeh:

»Posliiikat sem prišel in z delavci bi rad spregovoril par besed: Kako žive, če dosegajo normo, če so stanovanja že dobili...« »Veste,« pravi osuplo, »tole vam pa lahko samo tehnični dovoli. Prva vrata na levi, desno!«

In me odnese plima iz proizvodnje, Miciki, ki je imela pripravljeno svojo resnico, zastane beseda v grlu. Opravičujoče se ji nasmehnem, skomizgnem z rameni, kar naj bi pomenilo: Kaj hočem!

Tehnični me posadi na mehaki stol. »Tovariš,« reče, mehaki žamet, ki ga ima njegov bariton, prepara srdita nasršenost v glasu, kretnje so nekako nestrpne in nejevoljne. »Ramhrm!« se velepomembno odkašlja: »Slišal sem, da nekaj stikate po mojem obratu! Ne dovolim nobenih posnetkov prej, dokler ne bojo stroji nemoteno stekli. Zdaj pa imamo že tako dovolj zmešnjave s popravili in montažo.«

»Tooooda, jaz hočem slišati tudi za spotikljaje, napake, nepravilnosti, ne le tisto, ko bo vse gladko steklo. V življenju je malo »Pazite, da vam ne bo spodrsnilo! No, kot sem rekel, ne dovolim, da bi snemali moje delavce med delovnim časom. Vnašate le nemir, in kaj bo, če se kakšnemu kaj zgodi? Ali bo odgovarjal varnostni tehnik ali kdo? To niso manekenke, ki se nastavljajo fotoreporterjem, pač pa matere in žene, na njih sloni proizvodnja. Vas bomo že poklicali, ko bomo presodili, da je čas!«

In grem prek dvorišča, kjer Miha pobira smeti na veliko lopato in jih meče v samokolnico. »Miha, ali dovolite, da vas pritisnem?« Tudi ta se zmede. »A za časopis, veste, jaz ne bi, to ni zame, kaj pa bojo rekli, jaz nisem važen, veste, slikajte raje glavače.«

GLAS

LISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORI

Grenka skorja naših štruc

Na strokovnem posvetovanju v leskem Žitu so se o kvaliteto našega kruha pogovarjali slovenski inšpektorji in proizvajalci — Kvaliteta kruha različna

Kranj, petek, Cena: List izhaja od oktobra 1974 kot trikrat tedensko, od julija 1974 pa ob

Lesce — V petek, 18. aprila, so se zbrali na celodnevno posvetovanje inšpektorji ter predstavniki naše mlinarske industrije, pekarni in živilsko-kemičnih laboratorijev ter v prostorih leskega Žita razpravljali o kvaliteto kruha na Slovenskem ter o organizacijskih in zakonodajnih predpisih, ki urejajo preskbo in proizvodnjo kruha in drugih izdelkov. Na posvetovanju so tudi ocenjevali vzorce kruhov s posameznih slovenskih območij ter na osnovi rezultatov razpravljali o proizvodnji kruha in njegovi potrošnji.

Inšpektorji, ki so si izmenjali izkušnje o delu in problemih, so ocenjevali več vrst kruha, črnega in belga ter pri tem upoštevali vse elemente, ki vplivajo na kvaliteto. Odnosi so bili volumen kruha, oblika, barva skorje, vonj skorje, povezanost skorje, pržnost, vonj sredice, okus, toplota in drugi. Izkazalo se je, da so nekateri vzorci dobri in celo odlični, da pa je kvaliteta kruha nasploh poprečna. Številne štruce so si bile po volumnu dokaj različne, bile so prav nesprejemljivih oblik in barv, vonji so bili zatohli ali po kvasu, premočni ali prešibki, debelina skorje pa je bila v večini primerna. Inšpektorji so bili na vpogled prepoznali skorje naših štruc, večkrat ni bila zadovoljiva lepljivost in toplota. Tudi pri tako strokovnem ocenjevanju se je izkazalo, da je pri oceni kruhov še kako lahko odločilna subjektivna ocena, saj je več inšpektorjev ocenjevalo več enakih vrst kruha, a so bile na koncu ocene zelo različne. Inšpektorji so večkrat tudi podvomili v iskrenost proizvajalcev, češ, da pečejo beli kruh iz bele moke, ko pa se je dalo slutiti, da vsebuje kruh tudi črnes primise.

Na posvetovanju so temeljito spregovorili še o prodaji kruha, potrošnji ter o predpisih, ki urejajo proizvodnjo kruha, mivskih izdelkov in testenin. Bili so si edini, da bi morali iz prodaje izločiti sproti in dosledno vse tiste pošiljke, ki ne odgovarjajo, ki so sporne ter sodelovati s trgovci, ki bi morali nadzor nad kvaliteto kruha tudi sami redno opravljati. V skrbi za zdravo prehrano prebivalstva morajo inšpektorji vedno ravnati po pravilniku o sistematskem nadzoru nad živilci, pri tem pa bi jim bili v veliko pomoč tudi potrošniški sveti.

D. Sedej

Inšpektorji preizkušajo kruh

Vesel in razigran obroč okoli Ljubljane

Ivan Cimerman

Žitovci na pohodu »Po poteh partizanske Ljubljane«

Čebljajoče skupine udeležencev so obarvale Trg osvoboditve z barvami, kakršne bi težko naslikal slikar, saj je bilo toliko odtenkov, ki so se nenehno preliвали, razmikali, oddaljevali in odhajali z zeleno — to je bila barva Viatorjevih avtobusov — da smo bili sprva malce zbegani od tolike množice. Četita Žitovcev se je zbirala okrog table z našim emblematom in se počasi večala. Do osmih smo se še ozirali za zamudniki, in že smo se brez zelenih žetonov povzpeli v zelenca in se odpeljali do Hrušice. Kartončki z vpisanimi imeni, značke, ki jih je delil ob poti pionir kot srebrnkaste drobtine iz skodele, nato smo strnili vrsto in se odpravili na pohod. Teh 11 800 m, kolikor je bila dolga proga, je minilo kot nedeljski sprehod.

Rahel vzpon, in že smo v osrčju svežega bukovja in borovcev, ki razdaja svojo bohotijo v zgoden majski dan. Žitov najmlajši pohodnik je bil Dejan, star pet let, najstarejšega pa nismo opazili. Kako je ta fantič korakal! Počasna reka, ki se je zložno vzpenjala, je ustrezala njegovim korakom. Za uvod nam je povedal dva vica, nasmejali smo se tistemu o zeleni in rdeči papigi. Fantje na čelu so bili tokrat nešteto-

krat ovekovečeni, skoraj na vsakem ovinku jih je »zasačilo« prodirno oko fotografskega aparata, včasih s pramenom sonca, na jasi ob bukvah — velikankah, pa spet na lepo urejeni poti, ki so jo ob nekdanji meji, ki je v vojni z žico obdajala Ljubljano — lepo trasirali brigadirji, ki gradijo tod spominski park. Začudena šoja šavsne kos odvrženega kruha, zmotena neverica izpusti popek bukve, ki ga hrustljaj za zajtrk; sonce, to plaho sonce, ki se je le prebilo izza oblakov, pa se daleč nad Kamniškimi planinami baha s svojo močjo in se loteva snežene odeje.

Gremo mimo zvezdogledov na Golovcu in misel postane bolj vesoljna, saj se vname živahen pogovor o drugih ozvezdjih. Ne vemo, če je še kje kakšna zemlja, kjer ljudje množično obujajo zgodovino v nedeljskem jutru, vemo samo, da smo bili vsi razigrani in da smo se mnogokrat prisrčno nasmejali.

Pred nami se oglasi pesem, lepa, slovenska, Lipa zelenela je. Kar samo me zanese in zadaj se jim pridružim ter začnem pritegovati, neopazno, da jim ne bi skalil kakšne note. Kmalu uglasim zarjavele glasilke in pesem me na svojski način uresniči, združi in

poveže z ljudmi okrog mene. Ob takih trenutkih začutiš, da si del nečesa, da nekam spadaš, da nisi otok sam zase, samemu sebi namen.

ln po poti navzdol z Golovca omagujejo prvi junaki, več odraslih kot otrok. Sedajo v travo, grizljajo svoje sendviče, čokolade in cuknejo kakšno krepko, grog ali domačo slivovko. Tu in tam kakšna dva zamaknjena zastaneta, moti ju ves ta vrvež, ves ta hudournik, ki ju nosi s seboj, da si ne moreta pogledati v oči; to je »tisti« čas, okrog je vse v cvetju, in v ljudeh je mnogo več svetlobe in nežnosti kot na asfaltu, v službi, v stanovanjih — saj je vse skupaj en velik korak, tja do cilja.

Čez ozek most, prek Ljubljane, do Murgel, prek trave v naselju atrijskih hišic. Čez dan ali dva bo trava spet pokonci. Žejna grla se ozirajo za gostilnami, popijejo, zdrviijo, dohitijo svoje. Otročki spremenijo očete v tovrne konjičke in zvedavo kuka jo prek njihovih glav.

Promet je ohromljen, za nekaj hipov smo vladarji na cestah, vse se nam umika. O, ko bi bilo še več takšnih dnevo in še več tako obzirnih šoferjev, še več veselih uric na cestah, dnevo, ko bodo bencinske kače-klopotače vozile po obvoznicah okrog Ljubljane!

Zastavonoše so neumorni, nikomur ne izročijo svojih vihrajočih odličij.

Za nekaterimi »bojevniki« se zaman oziramo. Ob poti, v senci ali na konfinu so zaostali. Glavnina strumno korači do CILJA, ki nosi na belem platnu v levem kotu Žitov znak, na desnem pa Ljubljanske banke.

V teh nekaj dopoldanskih urah smo si postali bližji, bolj domači, z drugačnim občutkom se bomo pozdravljali v službi, če se bomo srečali, mi vsi, iz različnih tozdov in krajev Slovenije in Jugoslavije. Tisti drobni »nekaj« ostane v srcih.

IZID ŽREBANJA NAGRADNE KRIŽANKE »MAJ«

Uredništvo Glasnika je prejelo 34 križank. Od teh jih je bilo 32 pravilno rešenih. Uredniški odbor je izžrebal tri pravilne rešitve. Nagradne pakete proizvodov Živilskega kombinata Žito bodo dobili:

1. Darja Marjetič, Tozd Mlini, Ljubljana, Šmartinska 154,
2. Tone Rems, Pozd Pekarna in slaščičarna Dolenjska, Novo mesto,
3. Jože Tršelič, Tozd Imperial, Krško.

Samoupravna delavska kontrola DO

Ana Marjanovič

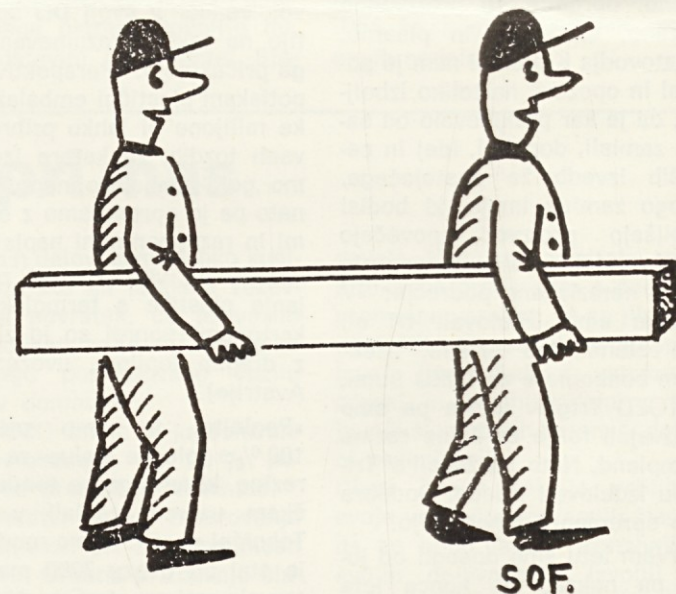
Prvi koraki naprej?!

V začetku meseca maja je bila seja samoupravne delavske kontrole na nivoju delovne organizacije. V vsakem primeru gre za veselo presenečenje, da je tudi ta organ pri nas v Žitu dokončno po dveh letih, odkar ga je imenoval delavski svet delovne organizacije, »zadihal«. Seja samoupravne delavske kontrole bi lahko bila veliko bolj zanimiva, če bi bili vsi člani prisotni; po enourni seji so namreč ugotovili, da ta sploh ni sklepna. Toda ker je »potreba« gnala, je sestanek tekel naprej in obravnavali so dve točki dnevnega reda: prijavo službe družbenega knjigovodstva o kršitvi določbe 38. člena pravilnika o inventuri ter 67. člena zakona o knjigovodstvu in drugo točko: kršitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih združenih tozd in DSSS v DO Žito Ljubljana.

Ob zelo zanimivih pripombah nekaterih prisotnih in ob dokaj »mlačnih« nasvetih pravne službe je seja trajala še dve uri. Ugotovljeno je marsikaj. Predvsem je bil pomemben sklep, da naj do prihodnje seje informativna in pravna služba evidentirata kršitve samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah in odgovornosti združenih tozd in DSSS v DO Žito Ljubljana.

Ker je seja samoupravne delavske kontrole bila dokaj slabo vodena, so se med debato uspele tudi »vmešati« razne pripombe, ki sploh niso v pristojnosti tega organa, da o njih razpravlja. To je npr. članek o Kölnu, ki je bil objavljen v Glasniku. Verjetno so tisti, ki so hoteli na tej seji govoriti o tem članku, pozabili, da imamo za urejanje in izdajanje internega glasila kar dva organa: odbor za obveščanje in uredniški odbor.

No, bistveno je, da je končno enkrat samoupravna delavska kontrola naredila prve korake naprej, s tem opravičila svoj obstoj, kajti med razpravo je bilo močno čutiti potrebo po trdnem in odločnejšem delovanju tega pomembnega samoupravnega organa in njegovem temeljitem delu v bodoče.

— Člani naše delavske kontrole so dosegli končno velik uspeh. Dobili so premijo na nogometni stavi.

Ana Marjanovič

Basen kar tako

Nekega dne so se zbrali ljudje, da bi se pogovorili o Kravi, ki jim je vsak dan dajala manj in manj mleka.

Prvi je začel: »Samo žre. Vse požre, kar ji človek da. Ni dneva, da ne bi mukala in vedno več zahtevala!«

Drugi je zakričal: »Tako je! Pa še nobene koristi nimamo od nje!«

Tretji je potožil: »Tako leno se premika, da jo moraš suvati, če jo hočeš premakniti.«

Peti je zaključil: »Ta krava je nepotrebna in neuporabna!«

Vsi so se strinjali in naprej živo debatirali, dokler se niso dokončno dogovorili: »Ničesar več ji ne bomo dajali. Niti vode! Naj crkne!«

Samo eden se je našel v skupini, in ji dejal: »Naša Krava je res slabotna. Toda ali veste zakaj?! Zato, ker smo jo vsi molzli, kolikor smo mogli!«

Poučno jedro: Tisti, ki so se navadili jemati, ne bodo nikoli znali dajati.

Žitovci po pohodu

Rekreacija v planinah

V letu 1979 smo organizirali tri izlete v naše gore. Vsakokrat nas je bilo 6—8 udeležencev. V septembru smo plezali na Kepo v Karavankah (okoli 2200 m), od koder je lep razgled na Julijske Alpe, Gorenjsko ravan, zlasti pa na avstrijsko stran z Dravo, Baškim jezerom, Beljakom in na bele vasice, kjer žive naši zamejski bratje Slovenci.

Drugič nas je peljala pot na malo zahtevnejšo turo, na Špik v Julijcih (okoli 2400 m), kjer smo priredili pravi planinski krst za našo Cvetko. Žal pa zaradi meglenosti nismo videli lepote, ki se sicer prikažejo očesu v sončnem vremenu.

Zlasti pa nam je ostal v spominu prav prijeten in zabaven spust po melišču, Kačjem grabnu v Krnico.

Tretjič smo si izbrali nižji — Tolsti vrh nad Tržičem (1800 m), ker je višje vrhove konec oktobra že pobelil sneg. Tudi tu smo se srečali z njim, vendar ga ni bilo toliko, da bi nas kaj bolj oviral pri hoji. Na vrhu je bilo ob čudovitem vremenu prav toplo, tako da smo na suhi jesenski travi prelenarili kar debele tri ure; v dolino, ki jo je prekrivalo megleno morje, se nam sploh ni mudilo.

Tudi letos nameravamo hoditi v hribe, saj nam privlačnih vrhov in točk, kjer še marsikdo od nas ni bil, ne manjka. Pogovarjamo se o Krnu, Črni prsti, Stolu, Košuti... vse do Triglava. Le dogovoriti se moramo in malo več se nas mora zbrati, da nam bo lepše.

Vsi, ki bi se nam želeli pridružiti, se poprej javite (pokličite Informativno službo ali Andreja Šrca v DSSS), da vas bomo obvestili, ko bomo pripravljali izlet v planine.